

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

**Lak Község
Önkormányzata**

2022-2027

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása.....	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok	11
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	13
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	13
2. Stratégiai környezet bemutatása	13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	17
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	41
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	60
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	67
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	75
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	79
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	81
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	82
1. A HEP IT részletei	82
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	82
Jövőképünk.....	83
Az intézkedési területek részletes kifejtése (kitöltése javasolt, opcionális)Hiba!	A
könyvjelző nem létezik.	
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	84
3. Megvalósítás	89
3.1 A megvalósítás előkészítése	89
3.2 A megvalósítás folyamata	89
3.3 Monitoring és visszacsatolás	92
3.4 Nyilvánosság.....	92
3.6 Érvényesülés, módosítás.....	94
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Lak Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal **összehangolja a település más dokumentumait**¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

„Jöhet bármi, Te mindig tudd, hogy;
Áldott itt e Föld, a hömpölygő folyók,
az erdők és mezők.
Ez az otthonunk itt kell élnünk,
múltunk és jövőnk, minden hozzá fűz,
álma bennünk testet ölt.
Így lesz ez örökké...”

Lak község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, az Edelényi járásban található. Szikszótól északra 18 kilométerre, Edelénytől 13 kilométerre északkeletre, Miskolctól közúton 32 kilométerre északra található.

Környező települések: Hegymeg (2 km), Irota (6 km), Szakácsi (5 km), Tomor (3 km), a legközelebbi város: Edelény (kb. 13 km).

A Nyugati Cserháthoz besorolt 26 falu egyike.

A tájegységet, amelyen Lak Község található a földrajztudomány így jellemzi: A napsütéses órák száma évente 1850 alatt van, a hőmérséklet évi átlaga 8,8-9,1 Celsius fok. A fagymentes napok száma 165. A nyári legmelegebb napok sokévi átlaga 32,4-33,4 Celsius fok. A csapadék évi 620 mm, ebből nyáron 380-400 mm hullik. Szubkontinentális, mérsékelt hűvös, mérsékelt száraz terület. Északi része cseres-tölgyerdős, agyagos, homokos, lejtős, üledéken képződött agyagbemosódásos és barna erdőtalajú, eróziós völgyekkel erősen tagolt dombosság. Kellemes környezetű, csendes település.

Lak határának nagyobbik része ma is erdő – 200-300 m magas domboság. Így levegője tiszta, “éles”, ahogy a helybeliek mondják.

A Nyugati-Cserehát dombos központi vidékén, a Vadász-patak egyik oldalvölgyében, a Mánta-patak folyása mentén fekvő kistelepülés. Edelénytől 11 km-re találjuk, közúton Damakon és Hegymegen keresztül érhetjük el.

Árpád-kori település, a legelső adatot 1222-ből találjuk róla Loch alakban. Már ekkor fennállott a Boldogságos Szűz tiszteletére emelt egyháza. A pápai tizedjegyzékek a 14. században Lok, Laky alakban írják a nevét. Neve a lak, lakóhely, település főnévből keletkezett. Birtokos családja magát Lakinak nevezette.

A 15. századbeli birtokosai közül ismerjük a Zsarnai és a Pércsi családot, de igényt tartottak rá a Verebélyiek is. A 16. században Gyandai Tatár Miklós tűnik ki. Ez időben föltűnik a birtokosok között a Réghy, Czeczey család. Ebben az időben a település nevét Laknak írják.

A török terjeszkedésével nagy megrázkódtatás érte a községet. 1576-ban – a följegyzések szerint teljesen elpusztult. Birtokosaként Kinizsi Benedeket, majd Dely Györgyöt jelölik meg a források. Eger eleste után a lakosság elmenekült, 1599-ben pedig az adóktól sújtott községet újabb csapás érte, ugyanis leégett. A reformáció korán elterjedt a községben, 1580-ban már önálló egyházzal bírt.

A református egyház ma is meghatározó szerepet tölt be a község életében.

A 17. században a Kormos család szerzett adományt birtokára, Móré (Ónodi) Istvánné Finkey Erzsébet magtalan halálával a koronára szállott javakat pedig Bethlen Gábor a pohárnokának, Miskolczy Várkonyi Jánosnak adta. Az adomány a fejedelem halálával megszűnhetett, mert 1638-ban már Brezovai Horváth András és Basó Péter, később a Fáyak az új birtokosok.

A 18. században birtokot szerzett a községben Ragályi Zsigmond. A későbbi birtokosai közül pedig Gróf Gyulay, A Jóczik, Basó, Csorba, Adorján, Fodor, Zilahy és a Baranyay családok említhetők.

A két világháború között gőzmalom is működött a községben.
1945 után a Kőszegi- és a Takács-féle birtokot szétosztásra kerültek.

1950-ig Lak Község körjegyzőségi központ volt. 1950-től önálló tanácsú község, 1966-tól közös tanácsú székhelyközség. Az 1989-es rendszerváltozást követően a társközségei újra önállósodtak, majd ismételten körjegyzőségként működött Irota és Szakácsi településekkel.

Lényeges változás történt 2013. január 1-től, hiszen Lak Község Önkormányzata ekkor csatlakozott és ezzel együtt létre jött a Borsodsziráki Közös Önkormányzati Hivatal.

Az Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 85. § (1) bekezdése szerint – egyéb feltételek mellett – közös önkormányzati hivatalt hoznak létre azok a községi önkormányzatok, melyek lakosságszáma nem haladja meg a kétezer főt. A kétezer fő lakosságszámot meghaladó település is tartozhat közös önkormányzati hivatalhoz. A közös önkormányzati hivatal létrehozása tehát minden kétezer fő lakosságszámot meg nem haladó település számára kötelező, arról azonban az önkormányzatok – a törvényi keretek között – önállóan döntenek, hogy mely településekkel kívánnak közös hivatalt létrehozni.

A Borsodsziráki Közös Önkormányzati Hivatal 7 községgel, Borsodsziráki székhellyel látja el feladatait.

Az illetékességhez tartozó települések Borsodszirák, Hangács, Hegymeg, Irota, Nyomár, Lak és Tomor Községek.

Jelenleg 675 lakosa van. A 195 lakás 80%-a vezetékes ivóvízzel ellátott. A szennyvízhálózat a Kossuth Lajos, Petőfi Sándor, Táncsics Mihály, Deák Ferenc, Dózsa György úton kiépített. A községben Körzeti Általános Iskola működik. A kiskereskedelmi üzletek száma 2.

Lak Község testvér-települése a festői szépségű szlovákiai Áj község.

A település lakosságának 30%-a magyar, 70%-a cigány nemzetiségűnek vallja magát.

A faluban számos kismemesi portát találunk, szinte háborítatlan, századfordulós hangulatban. Református temploma 1790 és 1795 között épült, a hajó déli oldalának közepén emelt karcsú sisakos tornyával együtt. Az építkezés során felhasználták a dombtetőn fekvő temetőben lévő korábbi templom elbontott köveit. A templom mai formáját az 1805-ös és 1873-as tűzvész után nyerte. Mennyezetét háromszakaszos csehsüveg-boltozat fedi.

Az itt élő emberek helyzetét nehezíti, hogy a megye egyik leghátrányosabb helyzetű települése. A nagyfokú gazdasági leépülés, az ezzel együtt járó munkanélküliség, a helyi társadalmak fejletlensége és strukturátlansága, a hátrányos helyzetű társadalmi rétegek arányának növekedése, folyamatosan újra termeli a gazdasági, társadalmi, kulturális hátrányokat.

Jelenleg több pályázat megvalósítása van folyamatban van ilyen a TOP-2.1.3-15-BO1-2016-00055 azonosító számú Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések - Lak Község Belterületi vízrendezése elnevezésű pályázat megvalósítása, amelynek kivitelezési munkálatai 2018. májusában vette kezdetét. A kivitelezések befejezését követően a településen a belterületen a csapadékvíz elvezetése megvalósul.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	671	bázis év
2017	660	98,36%
2018	673	101,97%
2019	682	101,34%
2020	672	98,53%
2021	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

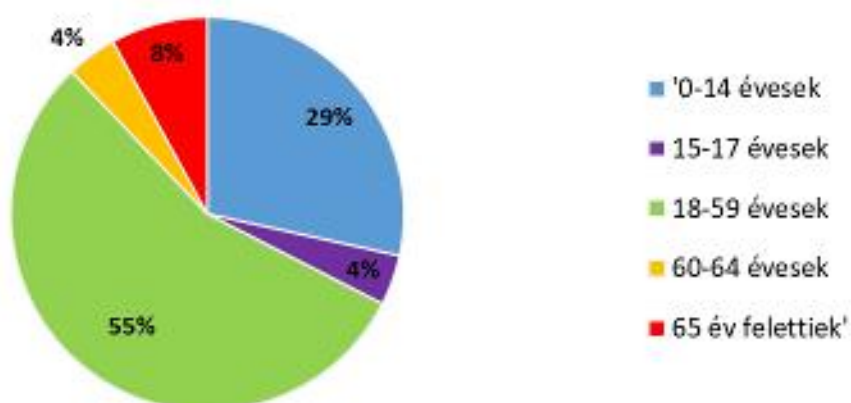

A táblázatból megállapítható, hogy a község lakónépessége évről évre növekedik. A népesség növekedése a fiatalkorban fiatal felnőttek történő gyermekvállalás következménye.

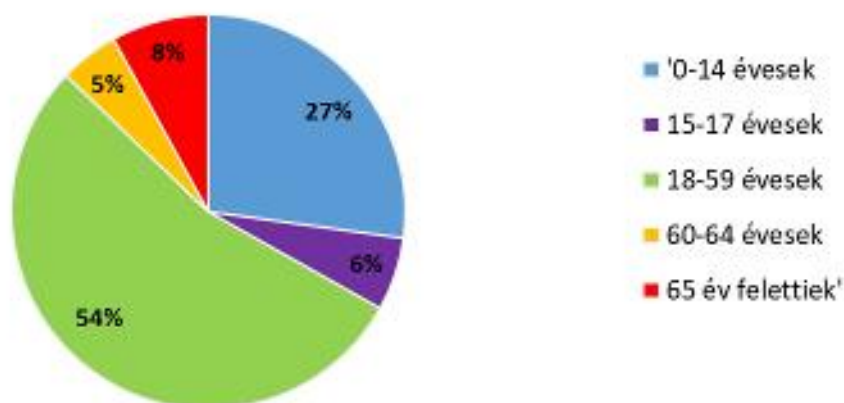
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2019)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	338	350	688	49,13%	50,87%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			41	5,96%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	96	95	191	13,95%	13,81%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	14	21	35	2,03%	3,05%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	187	189	376	27,18%	27,47%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	14	17	31	2,03%	2,47%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	27	28	55	3,92%	4,07%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

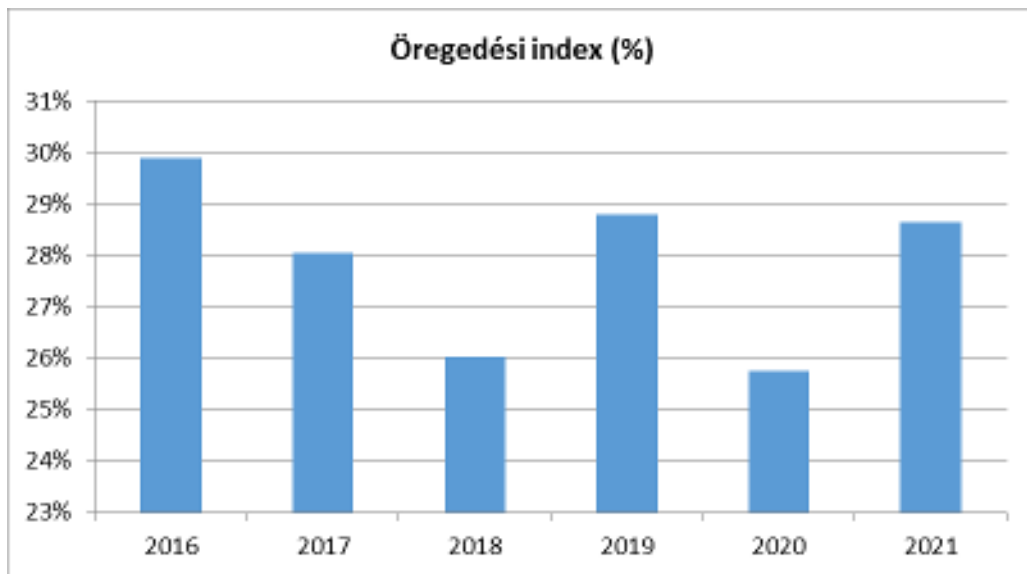

Az állandó népesség számát vizsgálva a nemek közötti különbség 1,74 %-os eltérést mutat a nők javára a férfiakkal szemben.

3. számú táblázat - Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	55	184	29,89%
2017	53	189	28,04%
2018	51	196	26,02%
2019	55	191	28,80%
2020	51	198	25,76%
2021	53	185	28,65%

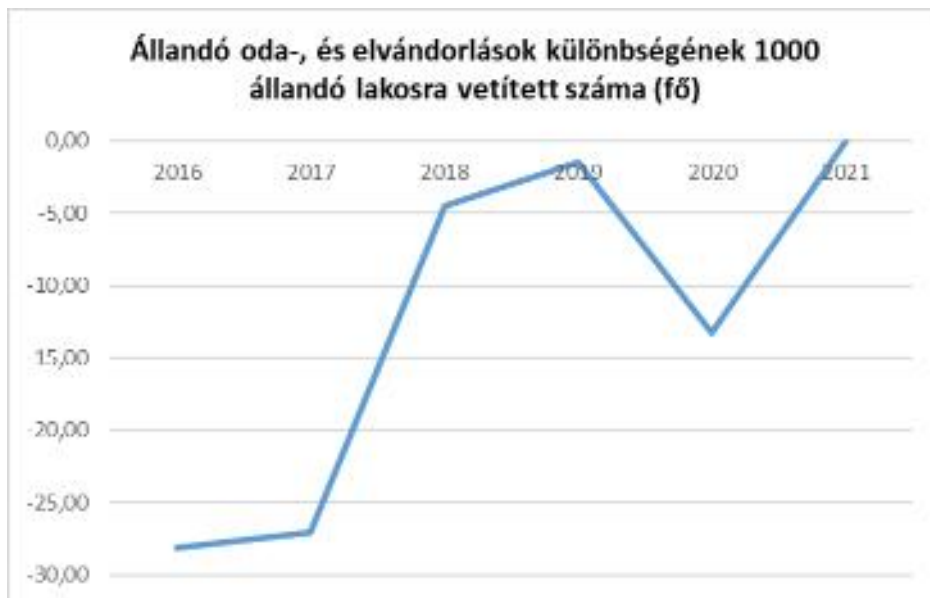
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index a 100 fő 14 év alattira jutó 65 év felettek számát jelenti. A fenti adatokból látható, hogy Lak nem nevezhető előregerdő községnek, mert magasabb a 14 év alatti állandó lakosok száma.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-28,15
2017	-27,05
2018	-4,50
2019	-1,48
2020	-13,29
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból látható, hogy 2016-ban a településre és az onnan elvándorlók különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma magasabb volt, mint 2019-ben. Mindezen okok miatt az önkormányzat elsődleges célja, hogy olyan intézkedéseket fogalmazzon meg, amelyek megakadályozzák a településről történő elvándorlást és vonzóvá teszik a lakosság számára a falut.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	16,30
2017	9,02
2018	24,01
2019	13,28
2020	-1,48
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település lakosságának fiatalodása hosszú évek óta zajló folyamat.

Értékeink, küldetésünk

Lak Község Önkormányzata mindent megtesz annak érdekében, hogy közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit se érjen, se faji, se etnikai, nemzetiségi, vallási, nemi, életkor, családi állapot, fogyatékoság vagy más okból fakadóan.

A jogok érvényesülését, a megfelelő képviselést és az elismerést, embertársaink tiszteletben tartását minden fórumon, intézményben és a helyi munkáltatóknál is alapvető célul tűzzük ki.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szervezetek is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a kerület lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

További célunk, hogy a község lakói helyben jussanak lehetőséghez az oktatás, a lakhatás, a kultúra, a sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatás, a foglalkoztatás területén.

Lak község Önkormányzata saját küldetésének tekinti: a múlt történelmi és természeti értékeinek megőrzését. Az utókor számára maradandót alkotni és azt hátra hagyni lényeges küldetés. Megfelelni a helyi lakosok igényeinek, ugyanakkor világunk változást sürgető kihívásainak is.

A település életét felelősen irányítani, gazdasági, társadalmi és környezeti adottságait minél teljesebb mértékben kihasználva fejlődését elősegíteni és különböző forrásokat felkutatva cselekedni.

A település gazdasági hanyatlását megállítani, a lakosság életkörülményeit javítani úgy, hogy közben megőrizzük a helyi hagyományokat, szokásokat és értékeket, valamint figyelembe vesszük az esélyegyenlőségi szempontokat, amelyek áthatják a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a település életének alakítása során.

Lak Község mindenkié, aki közösségünk életét megőrizni, építeni és jobbra tenni akarja, mert településünk él és élni akar.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Lak település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

Lak Község Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-

értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózási politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózási politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A Közoktatási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzést Lak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az 68/2008 (12.22) számú határozatával fogadta el.

A fenti dokumentum alapján Lak Község Önkormányzata jövőképeként tekint egy olyan település megteremtésére, ahol szívesen laknak az emberek, gyermekek és felnőttek egyaránt, ahol a diákok – nemtől, vallástól és faji hovatartozástól függetlenül – felkészülhetnek az életre, a szakmájukra, további tanulmányaikra, s ahol sikereket érhetnek el települési, regionális és országos szinten egyaránt akkor is, ha hátrányosabb helyzetekből indultak.

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. Lak Község Önkormányzat gazdasági ciklusprogramját 2020-2025 évek közötti időszakra vonatkozóan fogadta el, melyben meghatározta a 5 év elképzeléseit, fejlesztéseit.

A gazdasági program elkészítésének fő célja, hogy az Önkormányzat Képviselő-testülete a ciklusának időszaka alatt egy egységes, előre meghatározott célrendszer szerint működjön, községünk pedig az elmúlt években megvalósított fejlesztések által kijelölt úton haladjon tovább. Kiemelt szerepet szánunk a fejlesztések egymásra épülő, koherens megvalósítására, amelyhez elengedhetetlen a szükséges anyagi források, eszközök megteremtésére. Fontos feladatunk volt az előkészítés során feltárni a problémákat, felismerni a szükségleteket, meghatározni azokat a fejlesztési irányokat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy előrébb mozdítsuk községünket. Jelen kidolgozott gazdasági program egy váznak tekinthető, amely józan megfontolással és a pályázati lehetőségek megfelelő felhasználásával a későbbiekben bővíthető, alakítható, de mindig figyelemmel kell lenni a lakossági igények minél szélesebb körű kielégítésére, beruházásra továbbiakban is csak akkor nyílik lehetőség, ha arra központi vagy pályázati forrás nyílik akár központi támogatás, akár Európai Unió forrás elnyerése mellett. Az önkormányzat saját bevételei csak kisebb munkák, karbantartási feladatok finanszírozására, valamint a pályázati önrők biztosítására elegendők.

A hazai és uniós pályázatokon való indulás egyik feltétele az esélyegyenlőségi program megléte. Lak Község Önkormányzata továbbra is szeretné a külső forrásokat megtalálni a község fejlesztésére, ezért elhatározta, hogy az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőségről szóló törvény alapján esélyegyenlőségi programot fogad el. Hosszú távú tervei között szerepel, hogy a település minden helyben lakó gyermeke számára továbbra is biztosítsa az óvodai nevelést, valamint az iskolai oktatást is.

Mezőgazdasági utak helyreállítása.
Külterületi utak építése.
Mántapatak mederrendezése.
Térfigyelő kamera elhelyezése a település területén
Szennyvízhálózat bővítése a kimaradt utcákban
TOP PLUSZ 2.1.1-21 Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése.
/Lak, Dózsa György út 1./

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Lak község 2013. január 1. napjától a Borsodsziráki Közös Önkormányzati Hivatal tagja.

Lak község tagja továbbá az Edelényi Kistérség Többcélú Társulásának, amelynek átruházott hatáskörei vannak:

- Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások:

A Társulás az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 152. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott egészségügyi alapellátás körében gondoskodik hétközi illetve hétvégi orvosi ügyeleti rendszer összehangolásáról, közös működtetéséről Edelény város városközponttal a hatályos ágazati jogszabályok figyelembevételével, jelen megállapodásban részletezett szabályok szerint.

A védőnői szolgálatok, iskola egészségügyi feladatellátás működésének összehangolása.
Kistérségi szűrővizsgálatok szervezése.

- A területfejlesztési feladatok körében:

Vizsgálja és értékeli a térség társadalmi, gazdasági és környezeti helyzetét, adottságait; kidolgozza és elfogadja a Társulás területfejlesztési koncepcióját, illetve ennek figyelembevételével készített területfejlesztési programját, ellenőrzi azok megvalósítását.

Koordinálja a térségben működő társulások és más - a területfejlesztésben érdekelt – szervezetek együttműködését, együttműködik az állami és civil szervezetekkel.

Folyamatosan kapcsolatot tart megyei önkormányzattal, a térségben működő közigazgatási szervezetekkel, intézményekkel, a fejlesztési szükségletek és a bevonható helyi források feltárása érdekében.

Forráskoordinációt végez, pályázatokat készít tervei megvalósítására, adatokat, információkat szolgáltat a területi információs rendszernek.

- A térség közigazgatási ügyintézésének korszerűsítése

Család-, gyermek- és ifjúságvédelem a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 15.§ (2) bekezdése b) pontja keretében; ifjúsági feladatok térségi szintű koordinálása, szervezése, ezen belül különösen:

- figyelemmel kíséri és segíti a térségben élő ifjúsági közösségek tevékenységét;
- elősegíti a településeken működő, az ifjúságot érintő önkormányzati, civil és informális szervezetek koordinációját;
- elősegíti a térségben lévő ifjúsági közösségek közötti együttműködést, és
- ifjúsági programokat szervez.

- Települési és térségi esélyegyenlőségi tervek elkészítése, esélyegyenlőségi program megvalósítása, esélyegyenlőség megvalósulásának elősegítése.
- Bűnmegelőzési együttműködés
- Turizmusfejlesztés, idegenforgalom, ezen belül különösen: közreműködik a térség idegenforgalmi értékeinek feltárásában.
- Térség településeinek, a kistérség idegenforgalmi értékeinek közös megjelentetése.

Lak község Önkormányzata a térségi közművelődési tevékenységek koordinálása, térségi identitás erősítése, kulturális örökség őrzésére törekszik.

Támogatja a nemzetiséget érintő ügyeket, valamint a határon átnyúló kapcsolatok, határmenti együttműködések.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból és a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze.

Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs és nem is lehet, ott a 2011.évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

Az esélyegyenlőségi helyzetelemzés készítésekor figyelembe vettük, hogy a roma származású és a fogyatékkal érintettek hozzájárulása alapján csak azok a közölt adatok kerülhettek megállapításra, amelyekhez az érintettek hozzájárultak, így az adatbázis elkészítésére vonatkozóan is ezt az elvet kívánjuk érvényesíteni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység, amely nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is.

A mélyszegénység újkeletű fogalom, a XX. század második felében jelent meg. Azt a jelenséget értjük alatta, amikor valaki hosszú időn keresztül a relatív szegénységi küszöb alatt él, és nem látszik annak lehetősége, hogy helyzetéből önerővel, külső beavatkozás, segítség nélkül ki tudna törni.

A mélyszegénység esetén a kockázati tényezők összeadódnak: alacsony iskolai végzettség, ami miatt kiszorulnak a munkaerő-piacról, munkalehetőségek hiánya, elzárt falvakban élnek, ahonnan nehéz a közlekedés az esetleges munkalehetőségekhez, a szolgáltatások (oktatás, szociális, egészségügy) csak részlegesen érhetőek el, és mindehhez még társulnak lakhatási problémák is. A mélyszegények körében felülreprezentált a romák aránya, de a többségük nem roma.

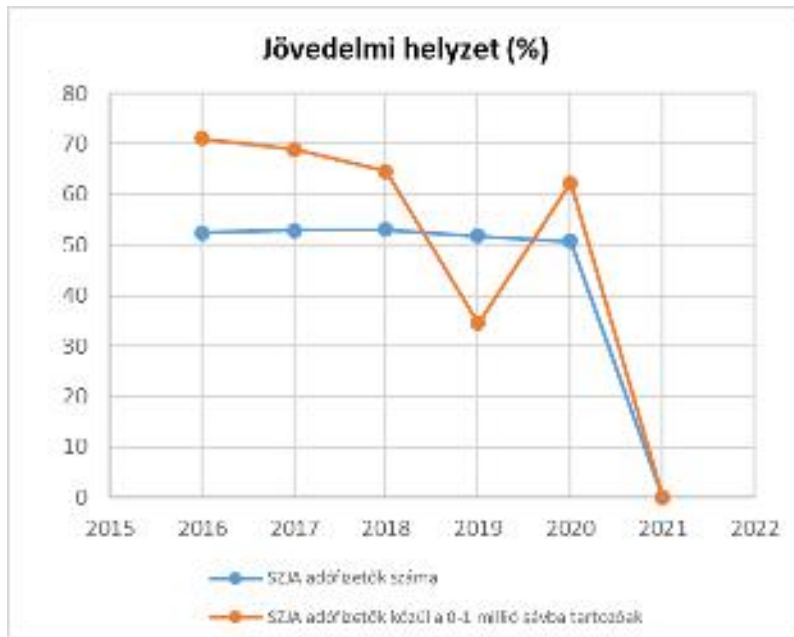
A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

A helyi ismeretek alapján Lak község településen a családok bizonyos része nehéz anyagi helyzetben él.

A lakosság egy része alacsony iskolai végzettséggel rendelkezik, ami miatt kiszorulnak a munkaerő-piacról.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	52,45	71,10
2017	52,86	68,89
2018	53,06	64,56
2019	51,74	34,55
2020	50,73	62,36
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az Önkormányzat saját forrásból képtelen a lakosság jövedelmi helyzetén emelni. A települési, illetve a rendkívüli települési támogatások nem enyhítik a mindennapos gondokat.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

A településen a legnagyobb foglalkoztató természetesen az Önkormányzat, a GREEN-LAK Kft. a Tündérváros Erdőbirtokossági Társulat, a Mezőlak Kft.

A nyilvántartott álláskereső száma jelentősen lecsökkent 2018-ra, amely a közfoglalkoztatási programoknak köszönhető.

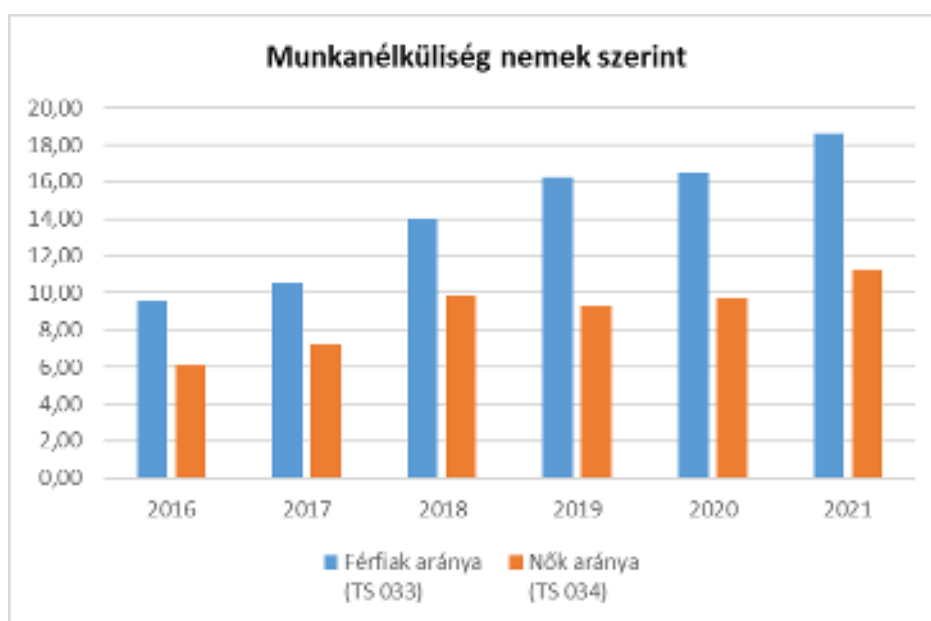
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

- a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	9,55	6,07	7,81%
2017	10,55	7,24	8,90%
2018	13,95	9,82	11,89%
2019	16,28	9,25	12,77%
2020	16,51	9,78	13,15%
2021	18,60	11,26	14,93%

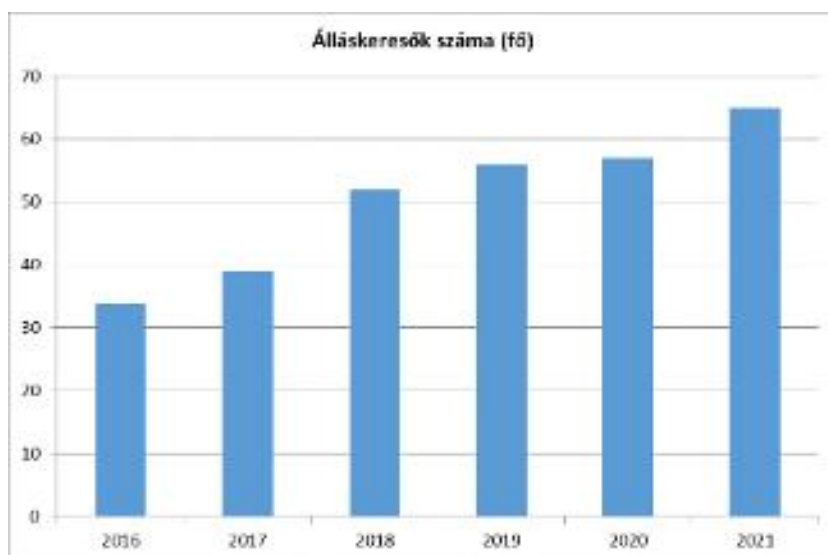
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A fenti táblázatban jól látható, hogy az aktív korú lakosok körében nőtt mind a nők, mind a férfiak tekintetében is az álláskeresők száma. Az előző évi adatokhoz képest 2016. évben volt a legalacsonyabb a nyilvántartott álláskeresők száma.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	34	39	52	56	57	65
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	2,00	3,00	9,00	4,00	3,00	6,00
	%	5,88%	7,69%	17,31%	7,14%	5,26%	9,23%
21-25 év (TS 038)	Fő	6,00	12,00	20,00	8,00	12,00	8,00
	%	17,65%	30,77%	38,46%	14,29%	21,05%	12,31%
26-30 év (TS 039)	Fő	6,00	4,00	4,00	6,00	5,00	15,00
	%	17,65%	10,26%	7,69%	10,71%	8,77%	23,08%
31-35 év (TS 040)	Fő	3,00	6,00	2,00	4,00	7,00	10,00
	%	8,82%	15,38%	3,85%	7,14%	12,28%	15,38%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	2,00	4,00	4,00	3,00	6,00
	%	8,82%	5,13%	7,69%	7,14%	5,26%	9,23%
41-45 év (TS 042)	Fő	2,00	2,00	4,00	7,00	5,00	1,00
	%	5,88%	5,13%	7,69%	12,50%	8,77%	1,54%
46-50 év (TS 043)	Fő	9,00	6,00	4,00	13,00	6,00	3,00
	%	26,47%	15,38%	7,69%	23,21%	10,53%	4,62%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	1,00	3,00	4,00	5,00	3,00
	%	2,94%	2,56%	5,77%	7,14%	8,77%	4,62%
56-60 év (TS 045)	Fő	2,00	1,00	2,00	4,00	5,00	4,00
	%	5,88%	2,56%	3,85%	7,14%	8,77%	6,15%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0,00	2,00	0,00	2,00	6,00	9,00
	%	0,00%	5,13%	0,00%	3,57%	10,53%	13,85%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

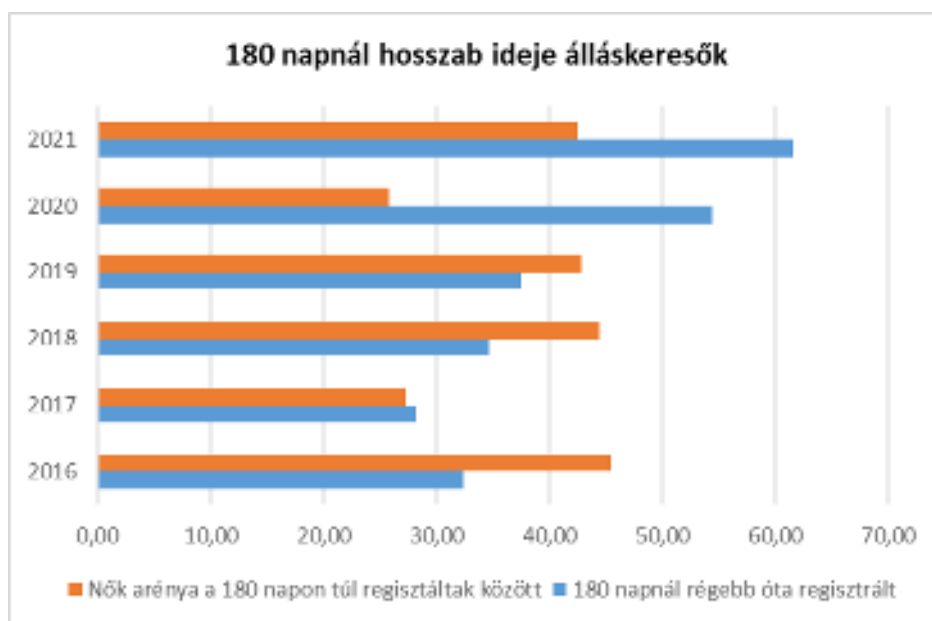
A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontásában látható, hogy a munkanélküliség a különböző korosztályok esetén mintként változik.

Megfigyelhető, hogy folyamatosan 2016. óta nőtt a nyilvántartott álláskeresők száma az előző évekhez képest.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	32,35	45,45
2017	28,21	27,27
2018	34,62	44,44
2019	37,50	42,86
2020	54,39	25,81
2021	61,54	42,50

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A tartós munkanélküliek száma is folyamatos növekedést mutat. .

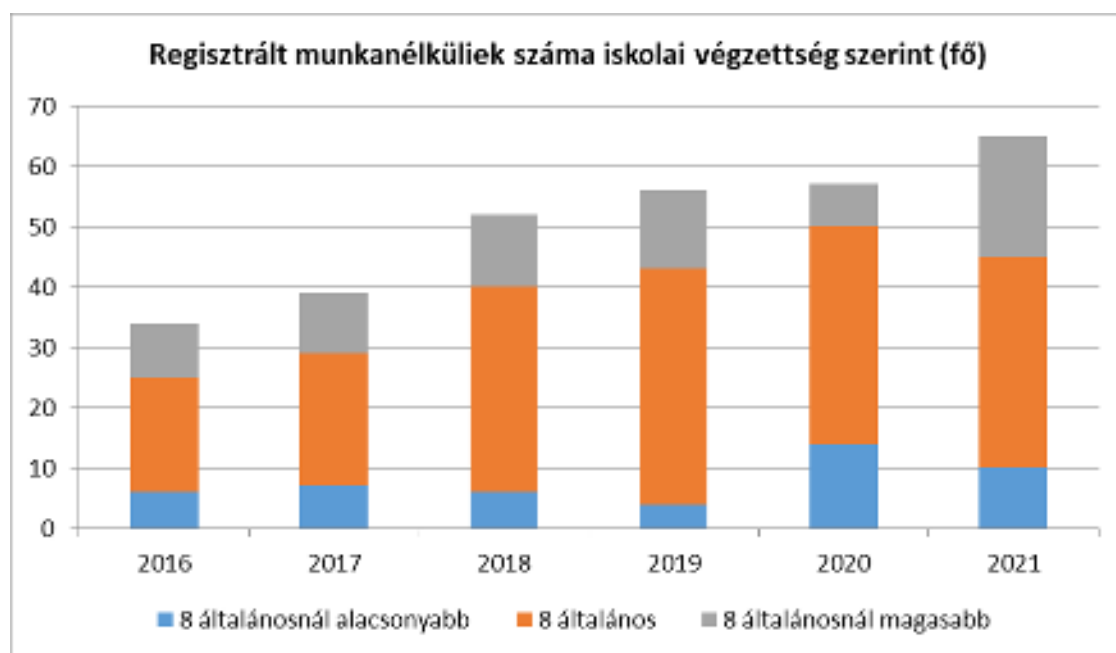
Lak község álláskeresőit a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Edelényi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya fogadja. A Foglalkoztatási Osztály a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában, a pályaválasztási tevékenységben az intézményi és a piaci képzőkkel tart fenn kapcsolatokat. Ebben a munkáltatók is részt vesznek, amennyiben az igényeik alapján munkaviszonyban állók, vagy felvételre kerülők előzetes képzéseit igénylik. A tanácsadás keretében: munka-, pálya-, álláskeresési-, rehabilitációs és pszichológiai egyéni tanácsadáson való részvételre van lehetőség.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	34	6	17,65%	19	55,88%	9	26,47%
2017	39	7	17,95%	22	56,41%	10	25,64%
2018	52	6	11,54%	34	65,38%	12	23,08%
2019	56	4	7,14%	39	69,64%	13	23,21%
2020	57	14	24,56%	36	63,16%	7	12,28%
2021	65	10	15,38%	35	53,85%	20	30,77%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Iskolai végzettség szerint minden csoportban növekedést mutat a regisztrált munkanélküliek száma.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők körében a tartós és a passzív munkanélküliség is gyakori. Ők azok, akik nem látnak reményt vagy nem érznek készletet a munkába állásra, ezért nem is keresik annak lehetőségét. Ez egyben jelentős „kiilleszkedési” spirált indít el, melynek hatása nem csupán anyagi nehézségekben, hanem kapcsolati konfliktusokban, szenvedély- és mentális betegségekben is megnyilvánul. Esetükben különös veszélyt jelent a többgenerációs munkanélküliség. Létszámuk pontos megismerését nehezíti, hogy a munkaügyi regisztrációból való kiesést követően sokan a rendszeres szociális

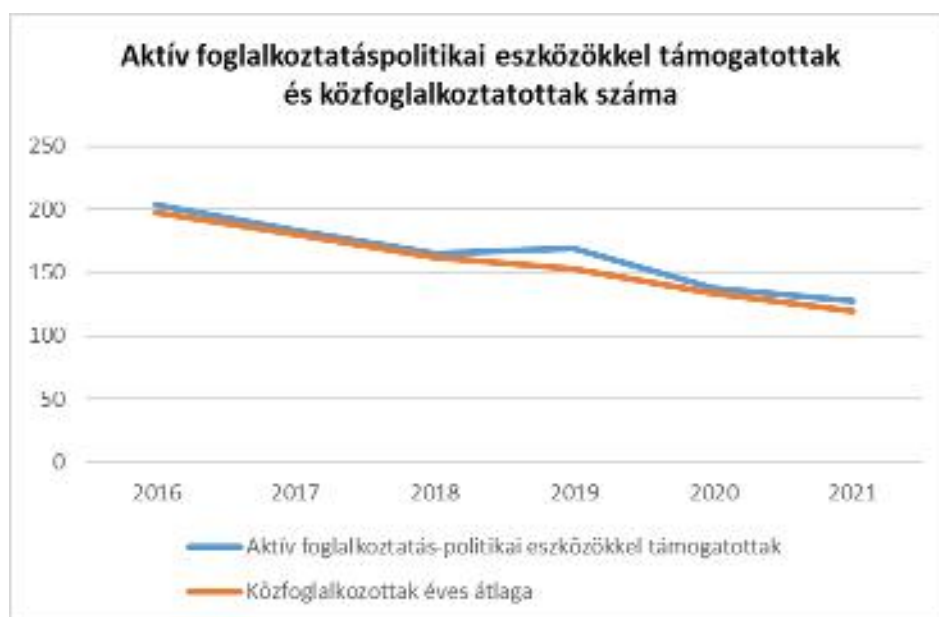
segélyhez jutás feltételeit (közcélu munka elfogadása, személyiségfejlesztő programban való részvétel) nem teljesítik.

Az Önkormányzat közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatja az alacsony iskolai végzettségűeket is, mely személyek száma a település összlakosságához viszonyítva magas.

- c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	204	198
2017	183	180
2018	165	162
2019	169	153
2020	138	134
2021	128	120

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Lak községben a közfoglalkoztatási programok tervezésére minden évben nagy hangsúlyt fektet az Önkormányzat, hiszen a megvalósuló feladatok nagy segítséget jelentenek mind az Önkormányzat mind pedig a foglalkoztatottak számára.

A községben hosszabb időtartamú, mezőgazdasági és helyi sajátosságokra épülő közfoglalkoztatási programok keretében történik a közfoglalkoztatás.

Ezen programok megvalósításával biztosítja az Önkormányzat az út mentén található összes vízelvezető árok tisztán tartását, azok helyreállítását, a buszmegállók állagmegóvását, az illegális hulladéklerakó felszámolását.

Mindezen munkálatok hozzájárultak községünk, környezetünk szebbé, élhetőbbé tételéhez.

A mezőgazdasági program keretében 18 Ha földterületen haszonnövények (burgonya, vöröshagyma, bab és árpa) termesztése valósult meg.

A mezőgazdasági programok során sertésenyésztésre alkalmas gazdasági épületek kerültek kialakításra, amelynek hatására a sertések tenyésztése valósult meg.

A mezőgazdasági programok során megtermelt javak kiosztásra kerültek hozzájárulva ezzel a település lakosainak jobb életszínvonalához.

A 2017. évi helyi sajátosságokra épülő programban térkő gyártása, illetve a vízelvezető árokba burkoló elemek gyártása valósult meg, ezen programok megvalósítása jelenleg is folyamatos.

A hosszabb időtartamú közfoglalkoztatásban a község utcáinak köztisztasági feladatainak ellátása valósul meg. A településen folyamatos a fűnyírás, gyomirtás.

A téli időszakban a vízelvezető árok hóeltakarítását, valamint a település utcáinak, járdáinak, intézményeinek tisztítását, hóeltakarítását, csúszásmentesítése történik meg.

Az Önkormányzatnál közfoglalkoztatotti jogviszonyban alkalmazott foglalkoztatottak létszám:
85. fő

- d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;

A településen sajnos a helyi munkalehetőségek száma korlátozott, a regisztrált vállalkozások, kiskereskedelmi üzletek, valamint vendéglátóhelyek száma kevés.

A munkaképes korú lakosság legnagyobb arányban a közfoglalkoztatásban dolgozik a településen. A településről a munkahelyekre való eljutás személyautóval és busszal történik.

- e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
		Fő

2016	34	2
2017	39	4
2018	52	7
2019	56	5
2020	57	3
2021	65	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A községben élő fiatalok munkaerő-piaci lehetőségei is hasonló helyzetben van, mint az aktív korú lakosságé.

Jellemző, hogy nagyobb városokban Miskolc, Kazincbarcika, Tiszaújváros vagy esetleg külföldön próbálnak munkalehetőséghez jutni.

Az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet; a képzésekhez és a továbbképzésekhez való hozzáférésüket a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Edelényi Járási Hivatalának Foglalkoztatási Osztálya segíti.

Az Edelényi Járási Hivatal illetékességéhez tartozó településeken végeznek munkaerő-közvetítést, nyújtanak foglalkozási és munkaerő-piaci információkat, illetve igyekeznek kiszolgálni a hozzájuk forduló álláskereső és munkaadók igényeit. Természetesen, mint országos hálózattal rendelkező munkaerő-közvetítő szervezet igény szerint ingyenesen keresnek és kínálnak munkaerőt az ország bármely pontján.

- f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;

A településen sem az iskola, sem más szervezet nem működtet felnőttoktatást ezért a 3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők és a 3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában nem releváns.

Önerőből a településen felnőttképzési programokban való részvételek nem megoldottak. Foglalkoztatási programok formáit és lehetőséget Az Edelényi járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya által szervezett átképzések biztosítják, melyeken új szakmákat szerezhhetnek a résztvevők.

A fiatalok nyílt munkaerőpiacra történő elhelyezkedésének elősegítésére az Ifjúsági Garancia Rendszer (IGR) és a GINOP programok keretében van lehetőség.

Az Ifjúsági Garancia rendszer célja, hogy a 25 év alatti nem foglalkoztatott fiatalok minél rövidebb időt töltsenek munkanélküliségben, inaktivitásban vagy tanulás nélkül, illetve, hogy személyre szabott segítséget kapjanak a munkaerő-piaci helyzetük javításához. A rendszer által nyújtott lehetőségeknek köszönhetően a szakképzetlen fiatalok visszatérhetnek a tanuláshoz, egy új lehetőséget kapnak a gazdaság igényeihez igazodó szakképesítés megszerzésére. A szakképzett fiatalok esetében a munkatapasztalat megszerzésére, illetve a versenyszférában történő elhelyezkedés segítésére helyeződik a hangsúly.

Az IGR azokat a 25 év alatti (15-24 év közötti) nem tanuló, nem dolgozó fiatalokat kívánja támogatni, akik esetében több segítő szolgáltatás és támogatás szükséges az elhelyezkedéshez, képzéséhez. Az IGR célcsoportjába mindazon fiatalok beletartoznak, akik álláskeresőként vagy egyéb módon (akár szolgáltatást, közvetítést igénylőként) nyilvántartottak a járási hivatal foglalkoztatási osztályán, illetve akkor is, ha a járási hivatal foglalkoztatási osztályán nyilvántartásban semmilyen módon nem szerepelnek még.

A GINOP-5.2.1-14/1 programban a 25. életévüket be nem töltött álláskeresők – akiket az állami foglalkoztatási szerv álláskeresőként nyilvántart támogatásban részesülhetnek. Ez többek között képzési költségek támogatása, foglalkoztatás bővítését szolgáló bértámogatás, bérköltség támogatás, vállalkozóvá válási támogatás, lakhatási támogatás.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;

A saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatás képesítés hiánya miatt nem lehetséges, azonban a közfoglalkoztatás keretében kiemelt figyelmet kap.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

A hátrányos megkülönböztetésről a foglalkoztatás területén adatokkal nem rendelkezünk, célunk az esélyegyenlőség megvalósítása az ilyen típusú megkülönböztetés teljes kizárása, megelőzése.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

Településünkön működik Csillagpont Közösségi Hely, ahol mind a fiatalok, mind az idősek a digitális és számítástechnikai ismereteiket tudják alkalmazni, illetve bővíteni.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatása

**3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök -
Álláskeresők ellátásai I.**

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	34	7,87%	8	23,53%
2017	39	9,33%	8	20,51%
2018	52	12,21%	7	13,46%
2019	56	12,84%	12	21,43%
2020	57	13,48%	17	29,82%
2021	65	-	15	23,08%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

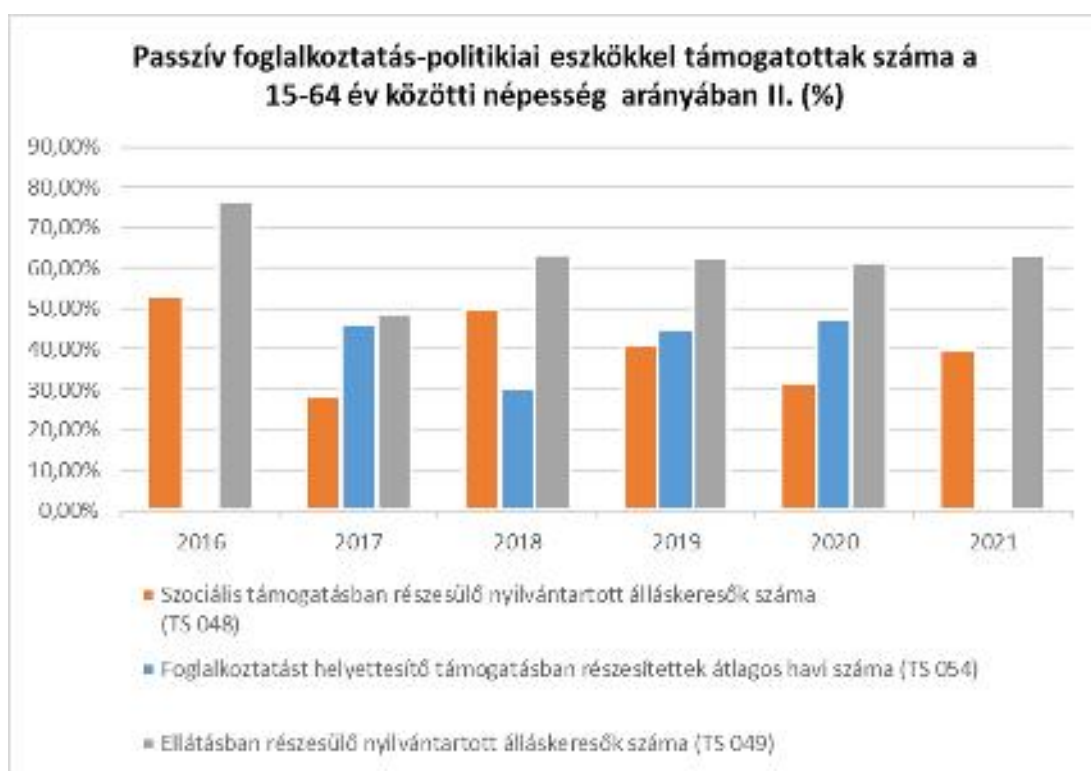

Az adattábla mutatja, hogy az elmúlt években nőtt az álláskeresők száma, valamint az álláskeresési ellátásban részesülők száma is.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	18	52,94%	n.a.	-	26	76,47%
2017	11	28,21%	18	45,97%	19	48,72%
2018	26	50,00%	16	30,04%	33	63,46%
2019	23	41,07%	25	45,16%	35	62,50%
2020	18	31,58%	27	47,14%	35	61,40%
2021	26	40,00%	n.a.	-	41	63,08%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adattábla mutatja, hogy az aktív korúak milyen ellátásban részesülnek a településen. A lakosok többnyire rendszeres szociális segélyben részesülnek.

A szociális támogatásban és a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők számának növekedése tapasztalható. Az aktív korúak ellátásában kivezetésre került a rendszeres szociális segély intézménye. A szabályozás az aktív korú munkára képes személyektől elvárja az aktív munkakeresést.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	1
2018	0
2019	0
2020	0
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenysége időtartamát is figyelembe kell venni

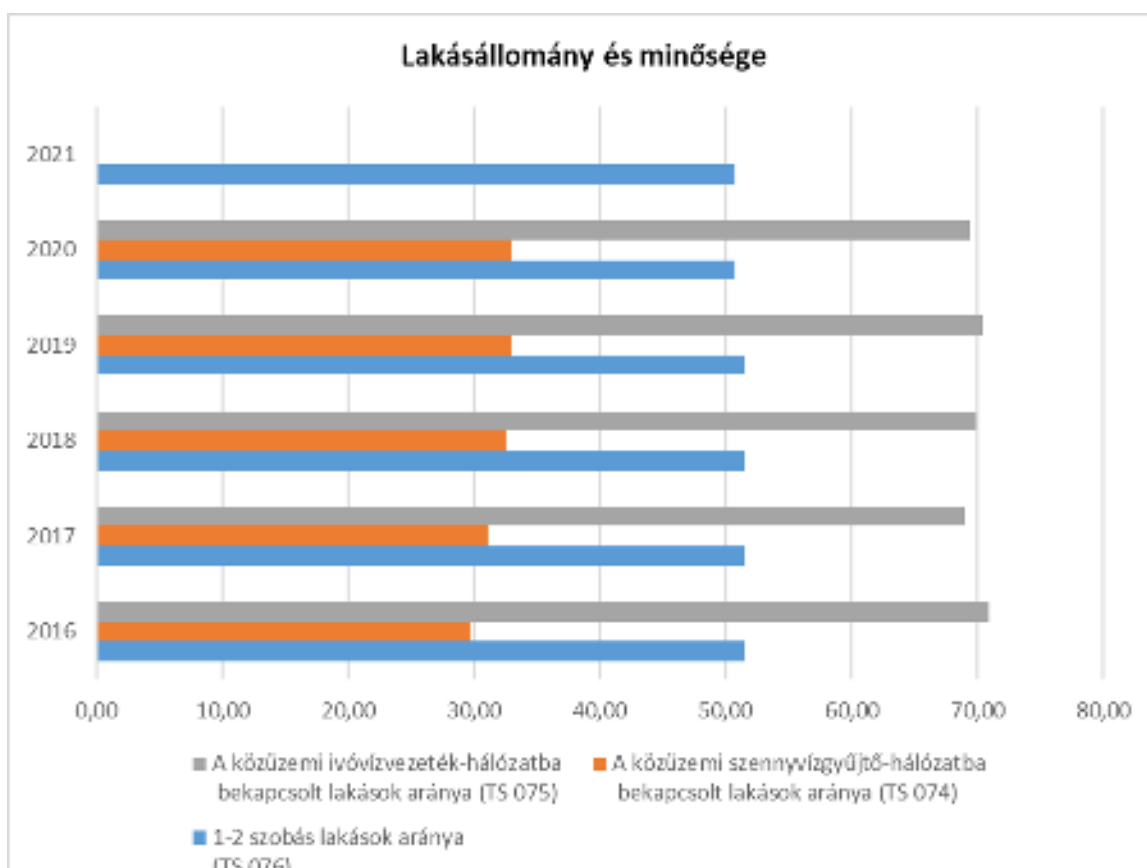
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	206	0	0,00	51,46	29,61	70,87
2017	206	0	0,00	51,46	31,07	68,93
2018	206	0	0,00	51,46	32,52	69,90
2019	206	0	0,00	51,46	33,01	70,39
2020	209	3	14,35	50,72	33,01	69,38
2021	209	0	0,00	50,72	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány **opcionális (önkormányzati adatok)**

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2016	206	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	206	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	206	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	206	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	209	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	209	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Ez EFOP-2.4.1-16-2017-00066 számú „Szegregált élethelyzetek felszámolása lakhatási feltételek javításával Lakon” pályázat segítségével három új lakás épült kettő épület pedig felújításra került, így 5 család jutott szociális bérlakáshoz községünkben.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nem indokolt.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	0
2018	n.a.	0
2019	n.a.	0
2020	n.a.	139
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Lak Község Önkormányzat Képviselő-testülete saját hatáskörében lakhatáshoz kapcsolódó települési támogatás nyújt:

- az áramszolgáltatásból kikapcsolt fogyasztó tartozásának rendezéséhez a szolgáltatás ismételt elérése érdekében,
- közüzemi ivóvízzel nem rendelkező ingatlan esetében a kerti csap létesítéséhez.
- lakhatási problémákkal küzdő háztartásoknak.

f) eladósodottság

Komoly problémát jelent napjainkban az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű lakosság körében.

A rendelkezésre álló adatok szerint a családok a hiteltörlesztéseket nehezen ugyan de teljesítik.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

A település külterületén nem találhatóak ingatlanok.

Etnikailag szegregált környezetben él kb. 60 család a Dankó és az Akác utcában. A két utca a település része, ugyanazok az infrastruktúrák érhetőek el, ami a település többi részén. A házak állaga az átlagnál rosszabbak, komfort fokozatuk alacsony.

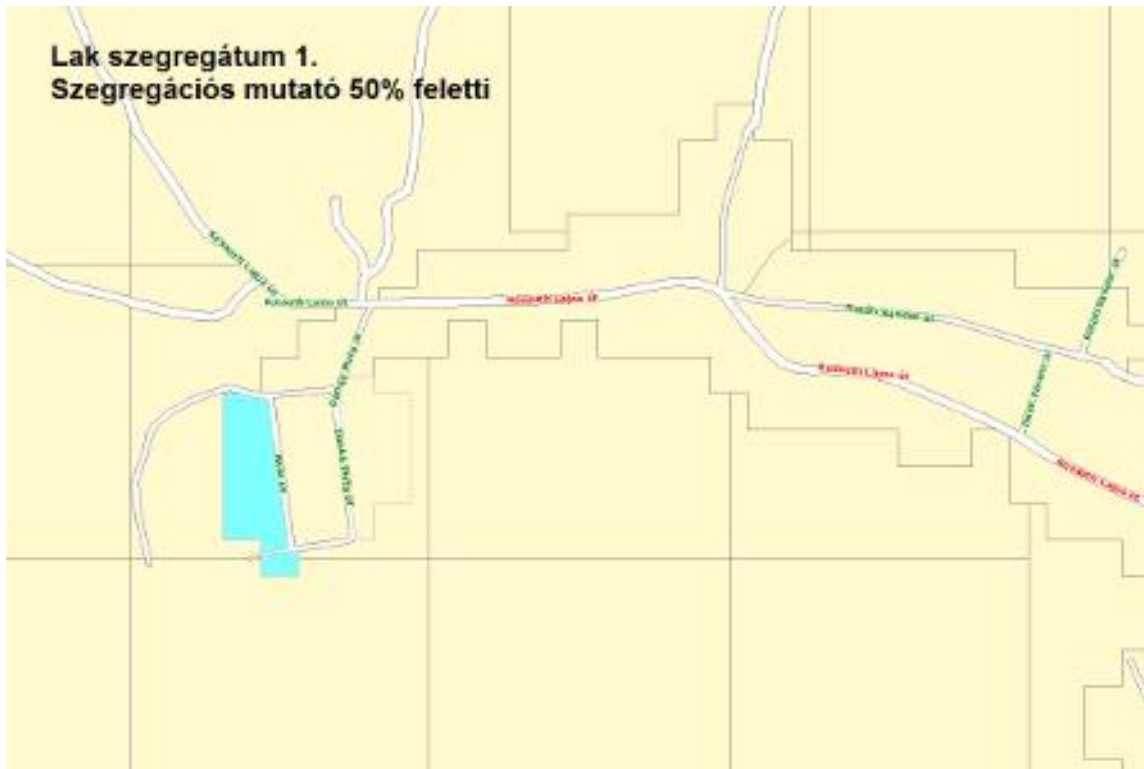
3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával. A Központi Statisztikai Hivatal a 2011-es népszámlálási adatállományból nyújtott adatszolgáltatása alapján Lak község érintett a szegregátumok tekintetében.

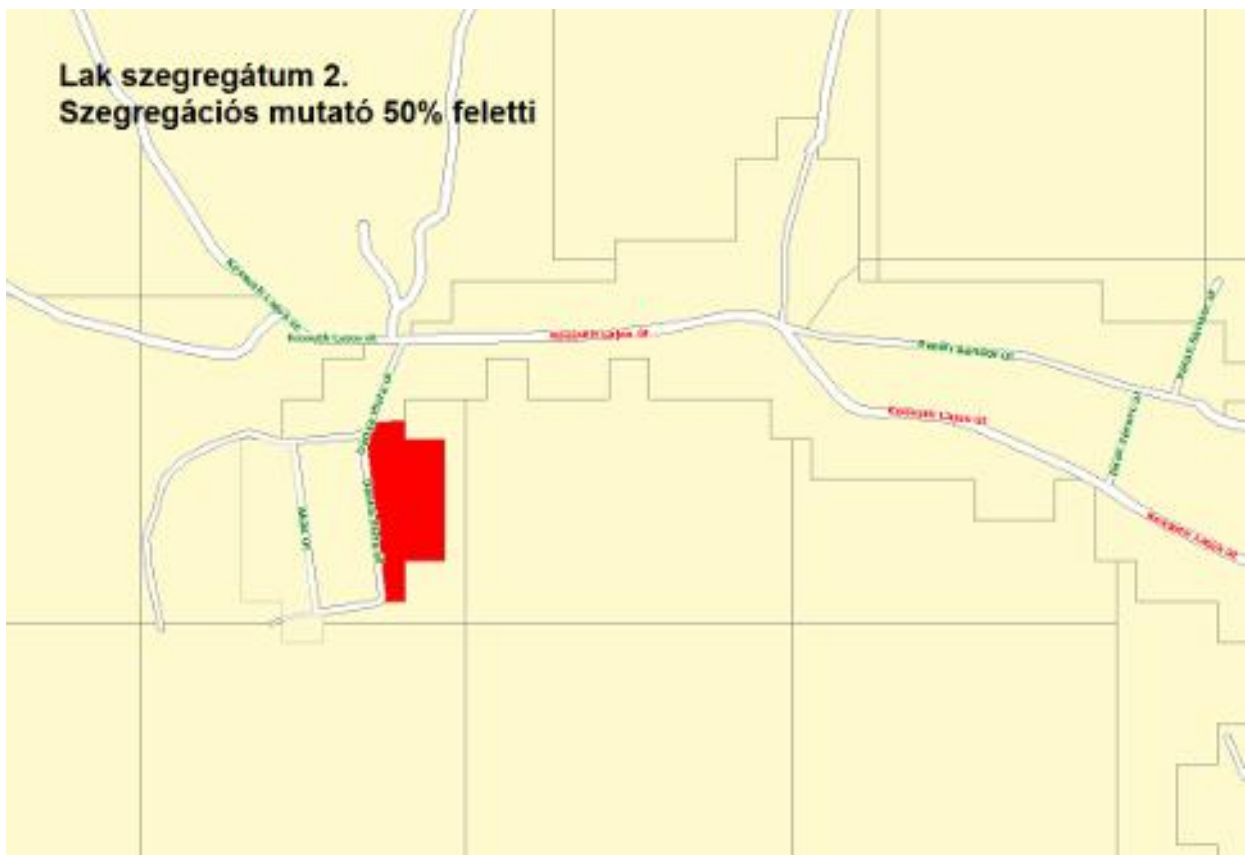
a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);

A szegregáció fogalmát a szakirodalom leggyakrabban a területi elhelyezkedéssel, lakhatással és az ebből következő intézményi elkülönüléssel/elkülönítéssel kapcsolatban használja. Szegregációnak nevezzük az a jelenséget, amikor egy-egy településen belül a különböző társadalmi rétegek, etnikai csoportok stb. lakóhelye erőse elkülönül egymástól. A szegregáció együtt jár a jövedelmi viszonyok és a települési infrastruktúra lényeges egyenlőtlenségeivel.

A 314/2012-es Kormányrendeletben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket.

1.ábra Forrás: KSH

2.ábra Forrás: KSH

A KSH a 2011. évi népszámlálás alapján szolgáltatott adatok, valamint a kartogramok szerint Lak település 1. számú szegregátumába az alábbi utca rész tartozik: Akác út - belterületi határ
Lak község területén a 2. szegregátumba az alábbi utca része tartozik: Dankó Pista út - belterületi határ

A KSH által megjelölt területekre vonatkozó önkormányzati adatok (segélyezési arányok, bérlakásállomány, oktatási intézmények statisztikái) alátámasztották a szegregátumnak minősülő területek települési viszonylatban hátrányos helyzetét.

Igen lényeges az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXCV. törvény (a továbbiakban. Ebktv.) 26. §-ának (3) bekezdésének figyelembevétele a lakhatási helyzet, illetve a szegregátumok vizsgálata és a megfogalmazandó intézkedések során. A rendelkezés rögzíti, hogy „a lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy a 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.” Az Ebktv. tiltja a lakáshoz jutási feltételek olyan módon való meghatározását, ami alapján egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok egy adott településen vagy településrészen belül mesterségesen elkülönülnek. Ezt elsősorban a település drágábban és olcsóbban értékesíthető telkekre, ingatlanokra történő felosztásával, kettéosztásával lehet megvalósítani. A törvényi tilalom része, hogy a mesterséges elkülönülés a csoport tagjainak szándékán kívül valósuljon meg, azaz abban az esetben, ha egyes személyek vagy e személyek csoportja önként, kényszer nélkül kíván a település egy különálló részén élni anélkül, hogy ez a helyzet bizonyos lakáshoz jutási feltételek diszkriminatív meghatározásán alapult volna, az nem minősíthető az egyenlő bánásmód követelménye megsértésének.

Fogalmak magyarázata:

Belterület: a település zárt beépített része, külterület a település zártan beépített részén kívüli szórvány lakóhelyek (majorsági épületek, tanyák, puszták, külterületi lakott helyek)

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

A szegregátumok helyzete:

Népesség, iskolázottság, foglalkoztatottság, lakáskörülmények. A községben 2 szegregátum van. A szegregátumban élők a lakosság 18,3%-át alkotják. A lakásállománynak a 11,7%-a a szegregátumokban található. Az antiszegregációs programban kiemelt fontosságú ezeknek a területeknek a kezelése.

Infrastrukturális ellátottság:

A vezetékes vízhez, áramhoz, hulladékszállításához való hozzáférés és a közvilágítás minden szegregátum esetében megoldott. A hozzáférés biztosítása sajnos nem jelenti azt, hogy a lakosság igénybe is tudja venni a szolgáltatásokat mind a két szegregátum esetében több olyan ingatlan van, amelyben az alapvető szolgáltatások pl. vezetékes víz vagy az áram vagy mindkettő hiányzik. Így az itt élő emberek minden napjaira hatással vannak, a közkútról hordják a vizet, az áram szolgáltatást nem tudják igénybe venni, mert némely esetben olyan öregek az ingatlanok, hogy az áram bekötéséhez szükséges vezeték kiépítését nem lehet megvalósítani. A település 1. szegregátumában 78,6%, a 2. szegregátumában 90%, tehát nagyon magas a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül, ezek jelentősen meghaladják a települési arányszámot (58,2%). A szegregátumokban a lakások 58,3%-a csupán egyetlen szobával rendelkezik. Az épületek jelentős részének nem megfelelő a műszaki állapota: a tetők

repedezettek, a falak düledeznek és a hőszigetelés sem megoldott. A gáz és szennyvízhálózathoz való hozzáférés a szegregátumokban nem biztosított.

Közzolgáltatások elérhetősége:

A településnek egy háziorvosi körzete van 1 feladat ellátási helyen. Valamint a gyermek háziorvosi feladatokat is itt látják el. Fogorvosi ellátási hely nincs a településen, Edelény városban veheti igénybe a lakosság, a települést tömegközlekedési eszköz használatával érhetik el. A védőnői körzet 1 feladat ellátási helyen működik a településen, a szegregátumok területéről megközelíthető.

b, a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;

A szegregált területek népességének korösszetételét vizsgálva látható, hogy a települési átlag értékekhez képest a 0-14 éves korosztály aránya lényegesen magasabb a szegregált területeken.

Az oktatási integrációs tevékenység, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körülményeinek javítása mind a két szegregáció esetében elsődleges.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező aktív korúak átlagos aránya a szegregátumokban a települési átlagos értékeket meghaladja, ami kedvezőtlenül hat a munkavállalásra, foglalkoztatottságra. Felsőfokú végzettséggel rendelkezők nem élnek a szegregátumokban.

A szegregátumban élő aktív korúak 87,2%-a (1. szegregátum) és 89,3%-a (2. szegregátum) nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül 12,5% illetve 10,7% jóval alacsonyabb a települési 33%-os átlagnál.

Szükséges lenne a település lakosságának ismereteit fejleszteni, az alapvető ismeretek terén is, amelyekkel kiküszöbölhető lenne az eladósodottság, valamint az előbbre jutás lehetőségét jelenthetné.

Megmutatni számukra, hogyan osszák be a jövedelmüket, hogyan képezzék magukat, hogy a munkalehetőségek köre bővüljön.

Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak aránya települési szinten 68,9%, míg a szegregátumokban ez a mutató 100%. Tehát a foglalkoztatottak nagyon alacsony képzettsége miatt alacsony beosztásban dolgozik, pl. segédmunkás, betanított munkás, közfoglalkoztatott. Az alacsony beosztás érződik a munkavállalók jövedelmén, amely az életszínvonalának alapját képezi. A szegregátumban nagyon sokan segélyekből tartják fenn magukat pl. foglalkoztatás helyettesítő támogatás, időskorúak járadéka, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

Cél Lak település szegregált lakókörnyezetében, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű emberek társadalmi felzárkózásának és integrációjának elősegítése, a periférikus élethelyzetek felszámolása a generációkon át mélyülő hátrányok felszámolásával.

Részcélok:

A szegregációval veszélyeztetett célterületen élő személyek

- minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek javítása (szociális, oktatási, képzési, egészségügyi és munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz);
- képzettségi szintjének növelése;

- közül azon személyek számának növelése, akik társadalmi felzárkózást segítő programokba kapcsolódnak be;
 - foglalkoztatási szintjének növelése, munkagyakorlat biztosítása;
 - gyermekei óvodáztatási arányának növelése;
 - iskolás korú gyermekei és fiatalok iskolai előmenetelének, szabadidő eltöltési lehetőségeinek javítása;
 - egészségi állapotának javítása;
 - a célcsoport számára szükséges közszolgáltatások elérhetőségének fenntartható javítása, a szolgáltatásnyújtók és a célcsoport kapcsolatának fenntartható javítása;
 - közül a szenvedélybetegséggel érintettek számának csökkentése;
 - felkészültségének növelése az integrált lakókörnyezetben való életvitelszerű tartózkodásra;
- Az integrált lakókörnyezetben és a szegregátumban élők körében, azaz az egész településen
- növekedjen a befogadási hajlandóság és csökkenjenek az előítéletek a szegregátumban élőkkel szemben

c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

A Központi Statisztikai Hivatal adatszolgáltatása alapján két veszélyeztetett terület van. Lak településen az 1. veszélyeztetett területhez tartozik: Dankó Pista út - belterületi határ. A 2. veszélyeztetett területhez tartozik: Táncsics Mihály út - Kossuth Lajos út a Deák Ferenc útig - Laki-patak - Dankó Pista út - belterületi határ.

A községben 2 szegregációval veszélyeztetett terület van. A veszélyeztetett területeken élők a lakosság 57,6%-át alkotják. A lakásállománynak a 45,1%-a a veszélyeztetett területeken található.

A település 1. veszélyeztetett területén nagyon magas 78,8% a félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül, a 2. veszélyeztetett területen pedig ez az arányszám 56,4%, tehát a települési arányszámmal (58,2%) közel azonos. A veszélyeztetett területeken a lakások 44%-a csupán egyetlen szobával rendelkezik.

A veszélyeztetett területek népességének korösszetételét vizsgálva látható, hogy a települési átlag értékekhez képest a 0-14 éves korosztály aránya magasabb a szegregált területeken míg a 60 év felettiek aránya pedig alacsonyabb.

A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező aktív korúak átlagos aránya az 1. veszélyeztetett területen 74,5%, a 2. veszélyeztetett területen 61,9% volt, ami a települési 56,8%-os átlagos értéket meghaladja. Ez az alacsony végzettség kedvezőtlenül hat a munkavállalásra, foglalkoztatottságra.

Az 1. veszélyeztetett területen élő aktív korúak 78,1%-a 2. veszélyeztetett területen élő aktív korúak 67,9%-a nem rendelkezik rendszeres jövedelemmel. A foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül 21% illetve 31,4%, mely értékek alacsonyabbak a települési 33%-os átlagnál.

Az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportban foglalkoztatottak aránya települési szinten 68,9%, míg az 1. veszélyeztetett területen ez a mutató lényegesen magasabb 93,3%, a 2. veszélyeztetett területen pedig 74,1%.

Ezek a veszélyeztetett területek ugyanolyan kiemelt figyelmet érdemelnek, mint maguk a szegregátumok. Ezen területek esetében nagy hangsúlyt kell kapnia a prevenciónak, az antiszegregációs program elemei ezekre a területekre is vonatkoznak, a szegregáció folyamatának

megállítása, továbbterjedésének megakadályozásának érdekében. Cél, hogy csökkenjen a szegregáltak minősülő lakókörnyezet szegregáltsági foka, azaz az alacsony státuszú lakosok magas koncentrációja lehetőség szerint közelítsen a települési átlaghoz.

Lak településen a szegregált, illetve szegregáció által veszélyeztetett területek aránya nagyon magas, ezért az önkormányzat antiszegregációs tevékenysége elsődlegesen a szegregátumok helyzetének és az ott élők életszínvonalának javítását, a lakókörnyezet rehabilitációját, a foglalkoztatási arányok növelését, valamint az oktatás és az közszolgáltatások terén tapasztalható esélyegyenlőségi problémák megszüntetését célozza meg.

EFOP-1.6.2-16-2017-00077 azonosító számú „Szegregált élethelyzetek felszámolása Lakon komplex program” megvalósításának időszaka 2018. április 01. várható befejezésének időpontja: 2021. március 31.

Megvalósításra kerül az EFOP-2.4.1-16-2017-00066 azonosítószámú „Szegregált élethelyzetek felszámolása lakhatási feltételek javításával Lakon” pályázat is.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

A járó beteg szakellátás működtetését Edelény város közigazgatási területén lehet igénybe venni.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	0	75	4,07
2018	1	0	0	0	78	4,00
2019	1	0	0	0	79	2,93
2020	1	0	0	0	70	2,00
2021	n.a.	n.a.	n.a.	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Prevenációs és szűrő programok Edelényben és Miskolcon érhetők el.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Edelényi Koch Róbert Kórház és Rendelőintézet, illetve kórház, valamint a B.-A.-Z. Megyei Központi Kórház és Egyetemi Oktatókórház.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A településen nem működik közétkeztetés.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A településen nagy népszerűségnek örvend a labdarúgás. Az iskolában működik a Laki Tömegsport Egyesület.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen a Nyitott Ajtó Baptista Gyülekezet házi segítségnyújtást feladat ellátási szerződés keretében működik.

g) drogprevenciós szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlőbánásmód követelményének megsértése nem fordult elő.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. számú táblázat – Népkonyha

Nem releváns

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai;

Minden évben megrendezésre kerül a falunap, idősek napja, mikulás ünnepség. A település rendezvényeinek helyet biztosít az Önkormányzati épületek.

A helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok egyre nagyobb számban fordulnak elő, amely az EFOP-1.5.3-16-2017-00013 Komplex humán szolgáltatások fejlesztése térségi szemléletben pályázat és az EFOP-3.3.2-16-2016-00197 Lak Község Önkormányzata a kulturális programkínálat fejlesztéséért a köznevelésben pályázatok megvalósítását célozzák.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2019)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	igen	1 232	1

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások;

Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy az állampolgárokat, a településen lévő „szellemi tőkét” bevonja a társadalmi életébe, a településfejlesztési programok előkészítésébe.

A településen nem fordul elő etnikai konfliktus.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai;

Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a községben működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlások, önkéntes

munkában nyilvánul meg. Ez a jelenség karácsony közeledtével erősödik fel, december hónapban jóval magasabb az ajándékozás készítése.

Az Önkormányzat karitatív szervezetekkel együttműködve adományozást szervez Pl.: Magyar Ökumenikus Segélyszervezet által szervezett EU élelmiszer segély program.

Jelenleg az RSZTOP-1.1.1. „Élelmiszersegély biztosítása szegény gyermekes családok számára” pályázat keretében havonta egy alkalommal kerül sor csomagozásra.

- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

Roma Nemzetiségi Önkormányzat segítségével programok szervezése.

- e) helyi lakossági önszerveződések.

Nincs ilyen a településen.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Lak Község Önkormányzata együttműködési megállapodást kötött Lak Község Roma Nemzetiségi Önkormányzatával.

A mélyszegénységben élők, a romák többsége a társadalom peremén él, helyzetük halmozottan hátrányos, jellemző rájuk az alacsony iskolázottság szintje, magasabb munkanélküliségi arány.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
-Lakásfenntartási nehézséggel küzdők számának emelkedése - Mélyszegénységben élők egészségügyi állapotának romlása, - Szakképzetlen munkanélküliek magas száma	Lakhatási támogatás, lakásvásárlás elősegítése. Egészségügyi vizsgálatok, prevenció és szűrőprogramok szervezése, ingyenesen elérhető szolgáltatások szervezése. Munkahelyteremtés, közfoglalkoztatás, vállalkozások betelepítése
Kilátástalanság érzése növekszik	Pozitív jövőkép kialakítása, Életvezetési tanácsadás, háztartásvezetési tanácsadás

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1 A gyermekek helyzetének általános jellemzői gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek

A település és Magyarország jövőjét a gyermekek jelentik. Lak Községben születés szám évről évre növekedik.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja.

Községünkben a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	338	350	688	49,13%	50,87%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			41	5,96%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	96	95	191	13,95%	13,81%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	14	21	35	2,03%	3,05%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek jellemzői, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete;

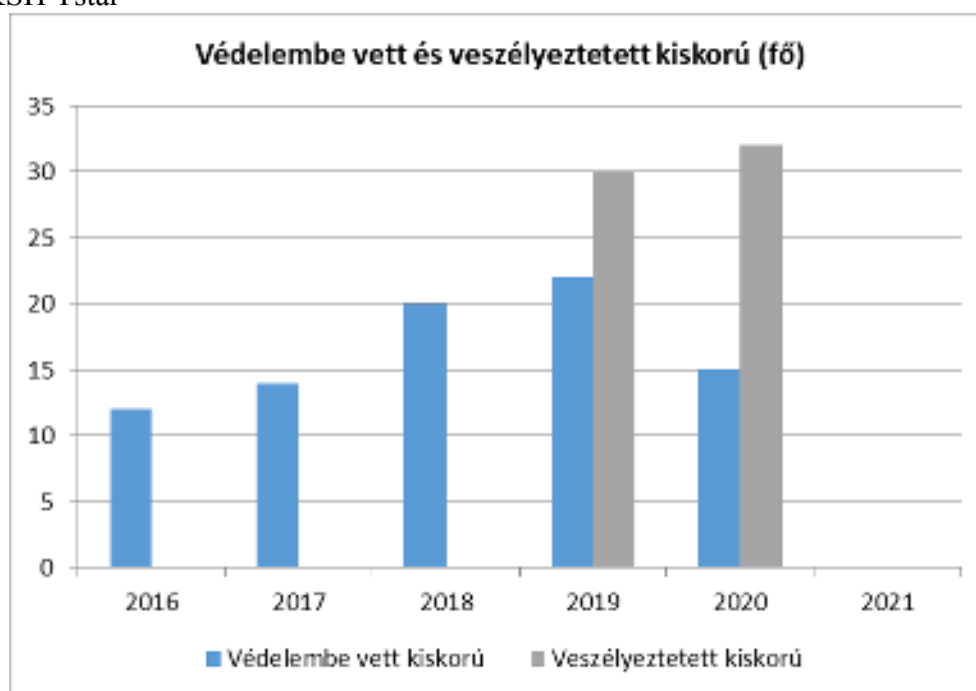
A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont). A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a Járási Hivatal feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a gyámhatóság a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülésének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermekhelyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzübeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A védelembe vétel 2013. január 1 napjától a Járási Hivatalok létrejöttével nem tartozik a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe. 2012-ben, ha a szülő a családban nevelkedő gyermekek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével nem tudta, vagy nem akarta megszüntetni, de a rendelkezésre álló adatokból alaposan feltételezhető, hogy valamilyen jellegű segítséggel a gyermek családi környezetbe való fejlődése biztosítható, a jegyző a veszélyeztetett gyermeket védelembe vehette. Ezzel egy időben megkezdődött a gyermek gondozásának folyamatos segítése, nevelkedésének, fejlődésének figyelemmel kísérése, szükség esetén pedig a Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójának kirendelése.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	12	n.a.
2017	14	n.a.
2018	20	n.a.
2019	22	30
2020	15	32
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból látszik, hogy a védelembe vett gyermekek száma 2019-ben volt a legmagasabb, a veszélyeztetett kiskorúak száma pedig 2020-ban.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők valamint

A rendszeres gyermekvédelmi támogatás formája a természetbeni kedvezményekre jogosító rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. 2006-ig rendszeres gyermekvédelmi támogatásról beszéltünk, mely pénzbeli támogatási forma 2006-ban beépült a családi pótlékba. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jogintézménye létrehozásának indoka volt a rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz kötődő egyéb gyermekvédelmi kedvezmények (pl.: ingyenes, ill. kedvezményes étkezés, tankönyvtámogatás, tandíjtámogatás, kollégiumi térítési díj támogatása) igénybevétele lehetőségének további biztosítása a rászoruló gyermekek részére. 2009. október 1. napjától a Legfőbb Ügyészség jelzése nyomán a gyermekvédelmi törvény adatkezelésre vonatkozó rendelkezései kiegészültek azzal, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságra vonatkozó adatok a közoktatási és felsőoktatási intézménynek a gyermeknek, fiatal felnőttnek járó természetbeni ellátások és kedvezmények igénybevétele céljából továbbíthatók. Előfordult ugyanis, hogy a szülő nem jelentette be az oktatási intézménynek gyermeke rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, aki emiatt ellátásoktól, kedvezményektől (pl. ingyenes étkeztetés) esett el. 2013. évben változott a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény keretében fizetett természetbeni támogatás formája.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője határozattal állapítja meg 1 év időtartamra. A törvény értelmében szintén a jegyző nyújtja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődő természetbeni támogatást is.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője határozattal állapítja meg 1 év időtartamra

A törvény értelmében szintén a jegyző nyújtja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kötődő természetbeni támogatást is.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény jövedelemhatára, mint a jogosultság feltétele a 2017. évben az alábbiak szerint alakult:

- a családban élők esetében az egy főre jutó havi jövedelem nem haladhatta meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: öny.) 135%-át (2022. évben: 38.475-Ft), - egyedülálló esetében, valamint, ha a gyermek tartósan beteg, vagy fogyatékos, ill. a nagykorú gyermek részére saját jogán megállapított kedvezmény esetében az öny. 145 %-át (2022. évben: 41.325-Ft). Az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege (öregségi nyugdíjminimum) összege több éve változatlan, 2017. évben és jelenleg is: 28.500.- Ft. Az öregségi nyugdíjminimum és a jövedelemhatár összege a 2013-es évhez képest nem változott.

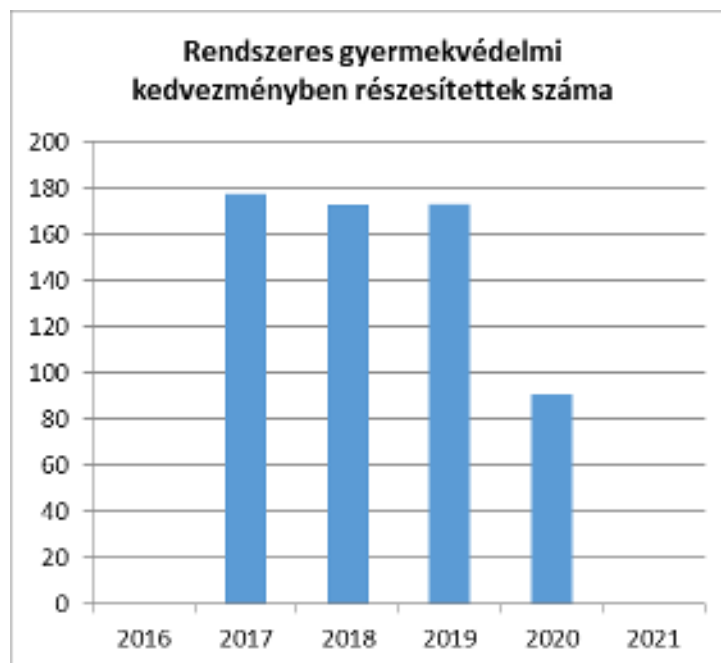
Itt említendő meg azon személyek köre, akik nagykorúvá válásuk után is jogosultak a gyermekvédelmi kedvezményre.

Amennyiben az egyéb jogosultsági feltételek is fennállnak, a nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha - nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy

- felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 100 %-ban központosított finanszírozott ellátás.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	178
2018	173
2019	174
2020	91
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

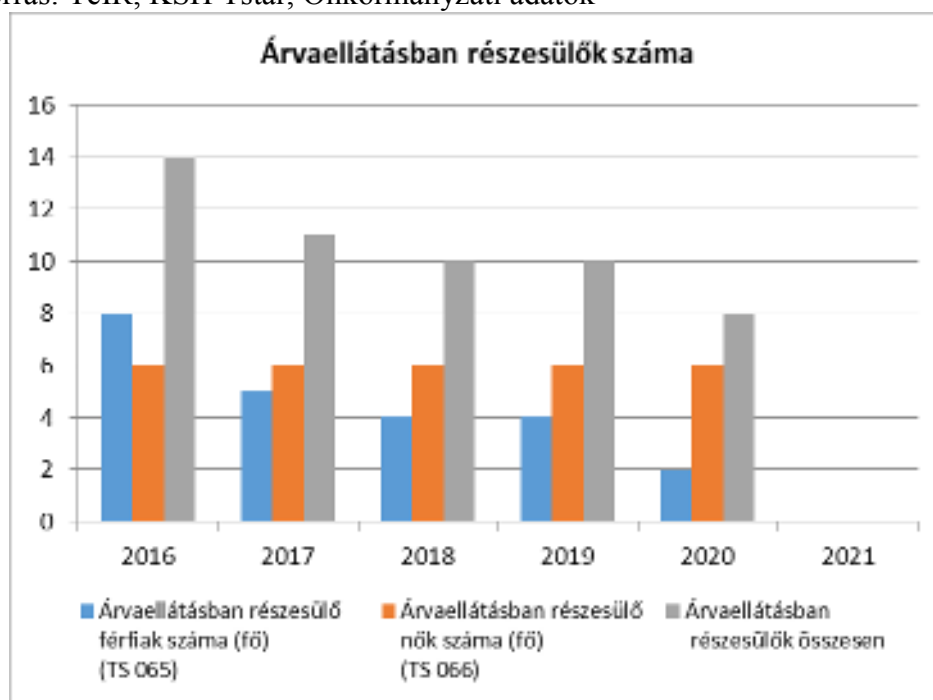
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma 2017 évekhez képest 2020-ban csökkent.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

A településen sok gyermek él olyan családban, ahol a bevételek jelentős részét a gyermek jogán járó juttatások alkotják, azonban erre adattal nem rendelkezünk.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	8	6	14
2017	5	6	11
2018	4	6	10
2019	4	6	10
2020	2	6	8
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A településünk önkormányzata a szünidei gyermekétkeztetés keretében biztosítja ingyenesen a főétkeztést a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

A községben csak magyar állampolgárságú személyek élnek.

- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

A községben csak magyar állampolgárságú személyek élnek.

4.2 Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A „szegregált” lakókörnyezetben élő gyermekek számára biztosított az egészségügyi-, oktatási- és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés. Esetükben megvalósul az esélyegyenlőség minden területen.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A védőnői kompetencia köre egyre szélesebb, az egész család egészségügyi, szociális problémáinak a megoldásában részt vesz, humán szolgáltatásokat nyújt valamint tanácsokat ad a felmerülő problémák megoldására.

A védőnő családlátogatásai során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Jellemző a településen, hogy nem elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak.

Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Lak községben 1 védőnő látja el a védőnői feladatokat.

A védőnői gondozás leggyakrabban alkalmazott módszerei a községben a következők:

- családlátogatás,
- önálló védőnői tanácsadás,
- orvossal tartott tanácsadás,
- fogadóóra tartása,
- egészségnevelés a családok otthonában, családlátogatások során, tanácsadóban, oktatási intézményekben (iskola, óvoda),
- egészségfejlesztés közösségi szinten.

A védőnő családgyógyozói tevékenységük során kiemelten kezeli a hátrányos helyzetű családok, ezen belül a roma lakosság gondozását. Munkája során fontosnak tartják az ismerethiányból, szociális és egészségügyi, pszichés okokból adódó hátrányok leküzdésének segítségét, az állapotromlás megakadályozását, a problémák kezelését a családok mindennapjaiban. A

rendszeres, napi kapcsolat lehetővé teszi, hogy kialakuljon a kölcsönös bizalom, elfogadják egymás értékrendjét, és kultúráját, ami hatékonyan segíti a problémák felismerését, kezelését. A megfelelő kapcsolat kialakításához a gondozott családokkal ezeken túl szükség van megfelelő szakismeretekre, empátiára, előítélet mentességre, a másik ember feltétel nélküli elfogadására, hitelességre, elismerésre, egymás tiszteletben tartására, illetve korrekt helyzetfeltárássra, értékelésre.

A védőnői munka zömmel oktató – nevelő – segítő jellegű, alapvető eleme az értelemre, érzelemre hatás, ami feltételezi a megfelelő, mindkét fél számára egyértelmű kommunikációt. A leghatékonyabb eszköz az egyéni beszélgetés során a meggyőzés, bár néha ez is kevésnek bizonyul.

Lak Község védőnője öt települést lát el.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

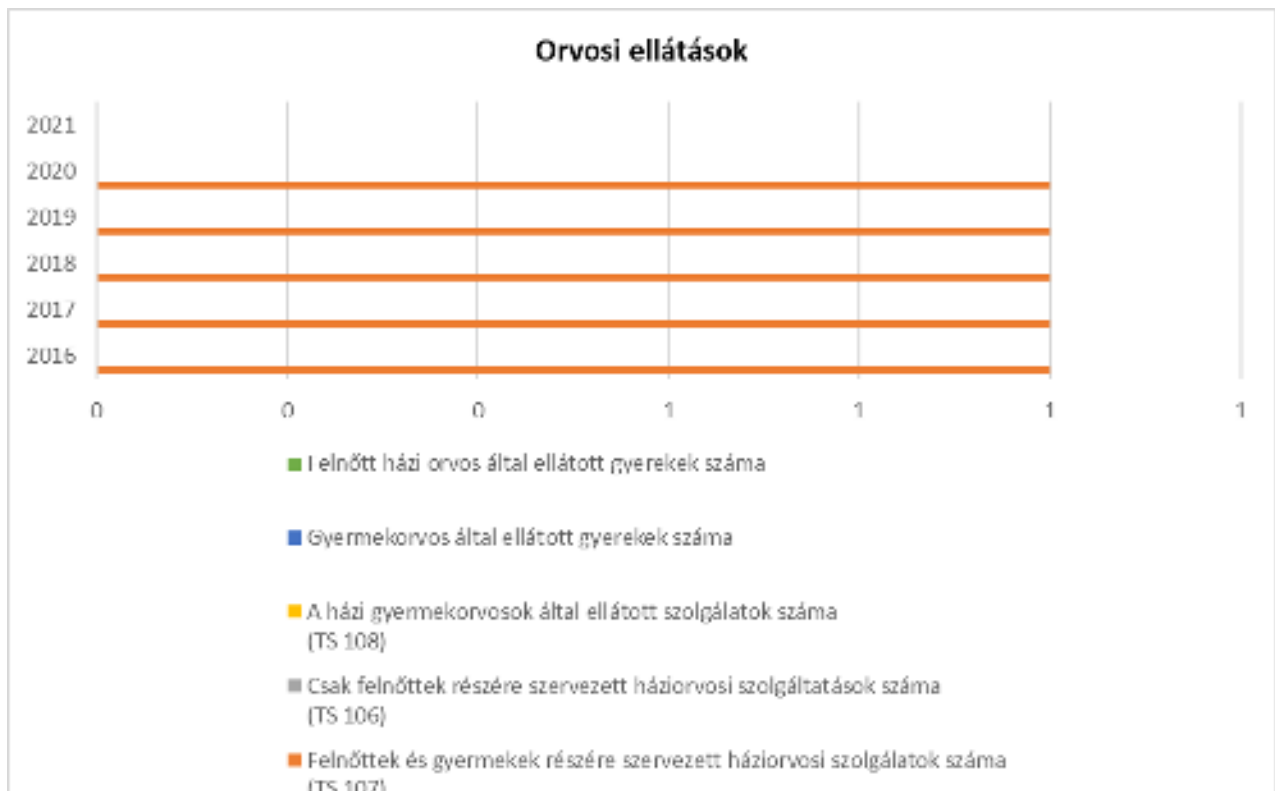
A település egészségügyi ellátása jelenleg megoldott. Egy házi orvos látja el a betegellátást, minden nap rendelés keretében. Edelényben található gyermek szakorvos, mely tömegközlekedéssel jól elérhető.

A TOP-4.1.1-16-BO1-2017-00014 azonosító számú Egészségügyi alapellátás infrastrukturális fejlesztése tárgyú pályázat pozitív elbírálásban részesült, így az önkormányzat felújította belőle az orvosi rendelő épületét.

Az orvosi rendelő épületének felújítása során kialakításra kerülne egy védőnői rendelő is, ezáltal az orvos és a védőnő egy épületen belül tudná végezni a tevékenységét.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	1	0	0	n.a.	n.a.
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A védőnő és Házi orvosi szolgálat nyújt segítséget.

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A gyermekjóléti szolgáltatás, a Borsodsziráki Család és Gyermekjóléti Szolgálat keretein belül működik. Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda nem működik a településen.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma tábla nem szerepel

Nem releváns

f) gyermekvédelem;

A gyermekjóléti szolgáltatás, a Borsodsziráki Család és Gyermekjóléti Szolgálat keretein belül működik.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Borsodsziráki Család és Gyermekjóléti Szolgálat vehető igénybe.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

Az iskolai oktatás alatt a tanórák keretében megtartott testnevelés órákon felüli sportolási lehetőségek adottak.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

Intézményi gyermekétkeztetés működik az iskolában és a szünidei étkeztetés is biztosított.

A Gyvt. 2016. január 1. napjától hatályos módosításával önálló gyermekvédelmi természetbeni ellátásként került meghatározásra a szünidei gyermekétkeztetés. Az új szabályok szerint a települési önkormányzat szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (továbbiakban: rászoruló gyermekek) részére ingyenesen biztosítja. A szünidei étkeztetésről a gyermek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerinti települési önkormányzatnak kell gondoskodnia. A gyermek alatt a Gyvt. szerinti gyermek fogalom értendő, így a Ptk. 2:10. § (1) bekezdés szerinti kiskorúak számára kell a szolgáltatást megszervezni. Ennek megfelelően az önkormányzatnak bölcsődés kortól, azaz a gyermek 5 hónapos korától házasságkötéséig, de legfeljebb 18. életévének betöltéséig kell a gyermekek szünidei étkeztetéséről gondoskodni.

A szünidei étkeztetés keretében tehát függetlenül attól, hogy a gyermek intézményi jogviszonnyal rendelkezik-e, a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést biztosítani szükséges az alábbiak szerint:

a) a tanév rendjéről szóló miniszteri rendeletben meghatározott őszi, téli, tavaszi szünet, valamint ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon;

b) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, valamint az ezen időtartamra eső, a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon.

j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;

Gyermek nap megrendezése, Mikulás est rendezése

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményeinek megsértése a szolgáltatások nyújtásakor nem fordult elő.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Községünkben működik falugondnoki szolgálat, amely szállítja a beteg gyerekeket a szakrendelésekre.

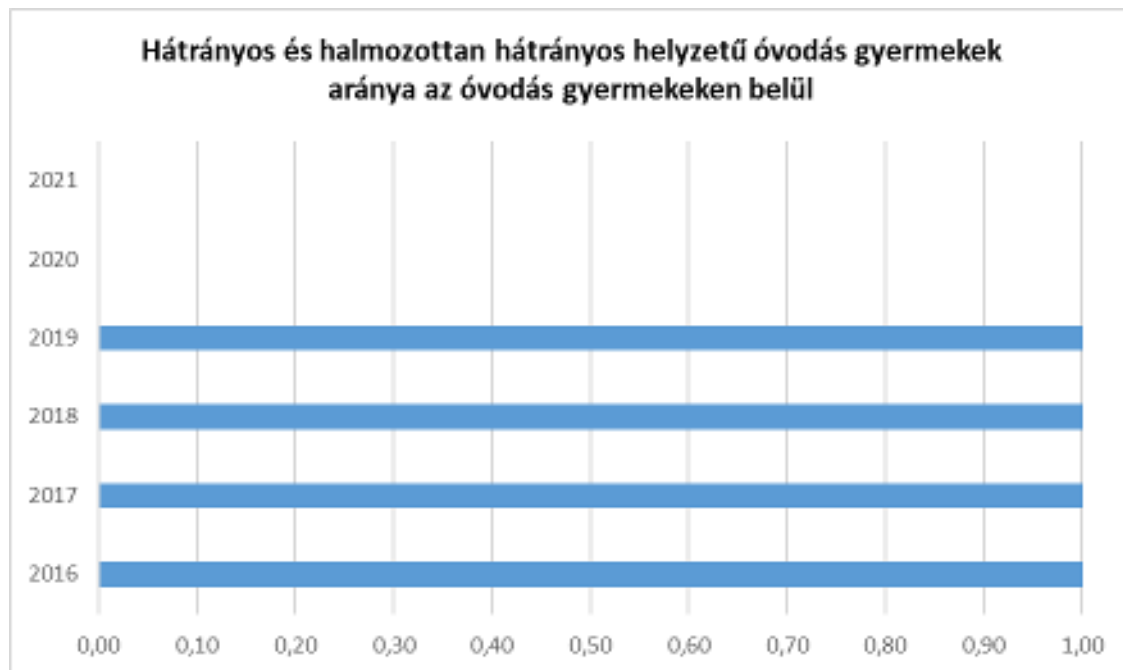
4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek nevelése az iskolában integráltan történik.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekeken belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	46	42	91,30
2017	44	39	88,64
2018	41	32	78,05
2019	37	6	16,22
2020	0	0	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

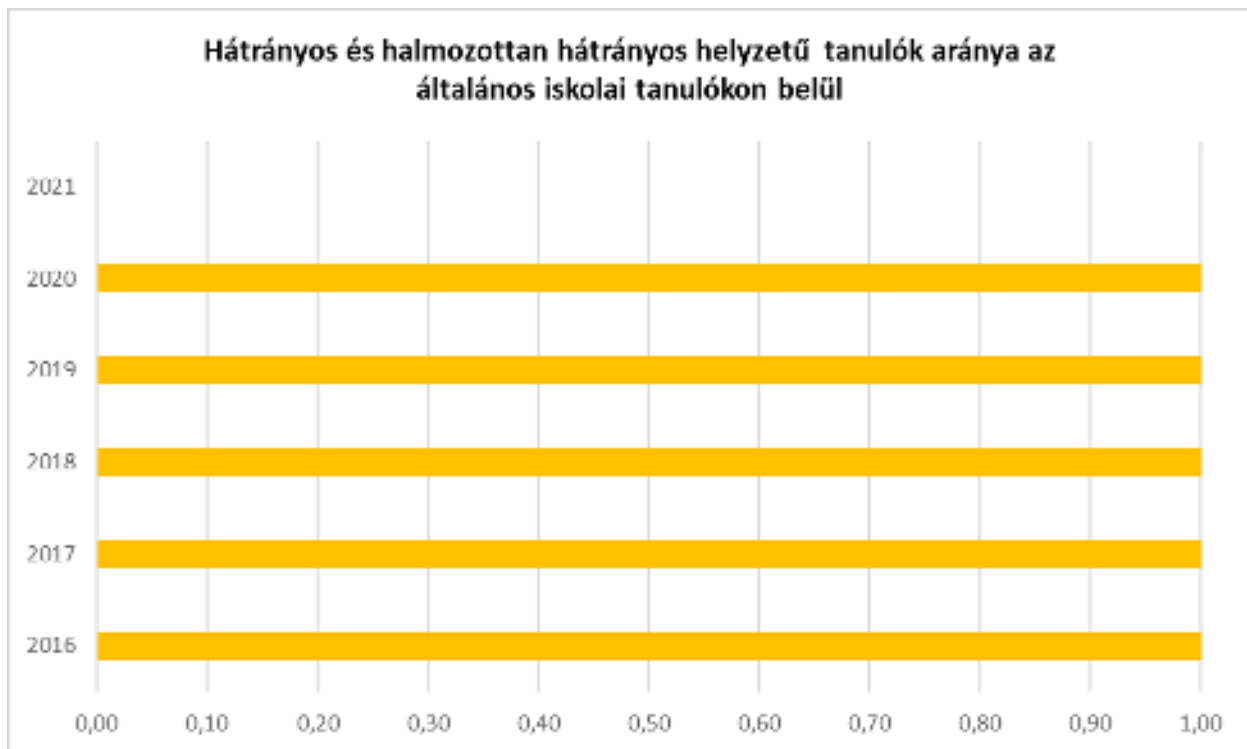

2019-ben csökkent a halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	117	100,00
2017	n.a.	105	97,22
2018	n.a.	101	100,00
2019	n.a.	18	17,82
2020	n.a.	14	14,14
2021	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

2020-ra csökkent a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya, bár a diákok számára nincs adat.

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Nem releváns táblázat

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	13	161
2017	38	138
2018	34	143
2019	33	149
2020	71	105
2021	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból és diagramból látható, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek aránya 2020-ban volt a legmagasabb. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma pedig 2016-ban volt a legmagasabb.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

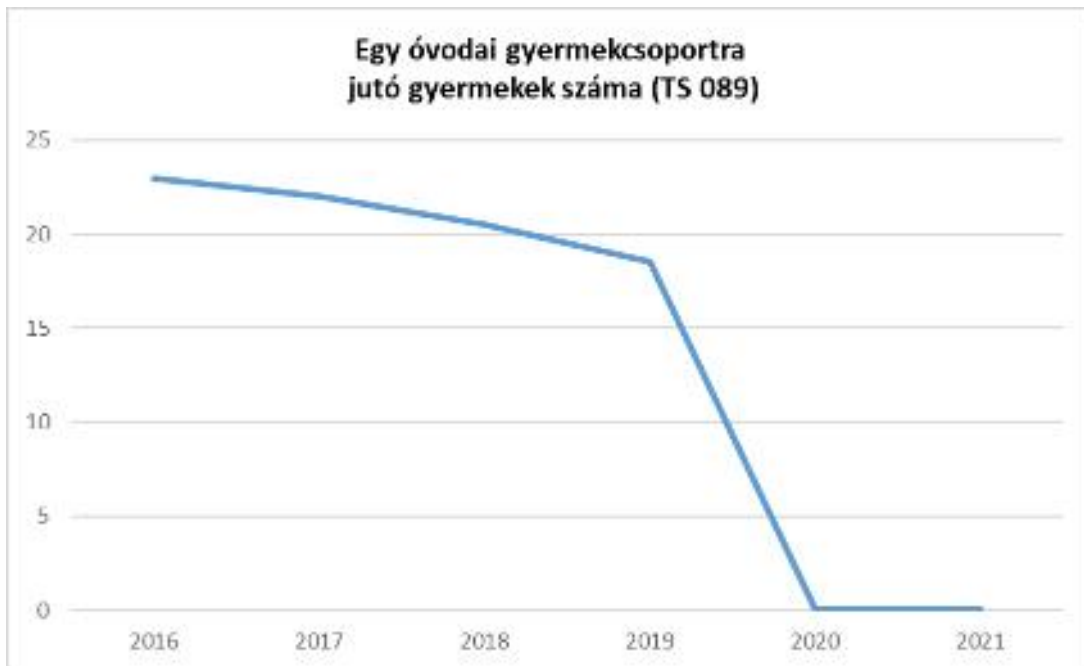
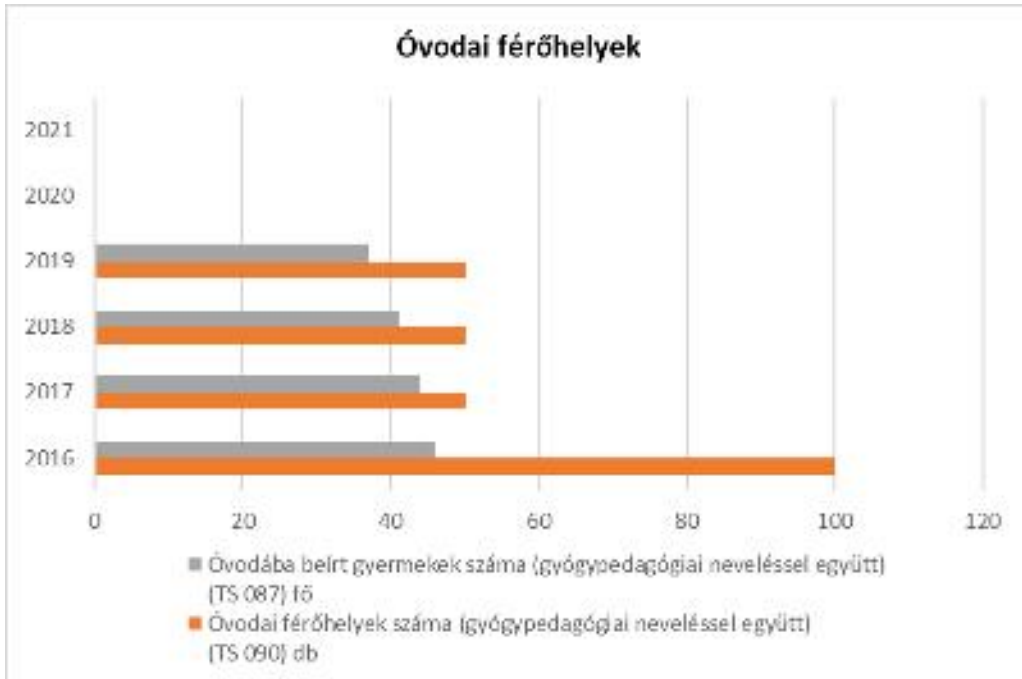
Az általános iskola rendelkezik gyógypedagógiai végzettségű pedagógussal. Logopédusi ellátás társulási formában biztosított. Gyógytornász segítségét igénylő gyermekek legközelebb Edelényben, vagy Miskolcon juthatnak a lakosok ilyen ellátáshoz.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	2	100	1	46	0	0	23
2017	n.a.	2	50	1	44	0	0	22

2018	n.a.	2	50	1	41	0	0	21
2019	n.a.	2	50	1	37	0	0	19
2020	n.a.	0	0	0	0	0	0	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	8	1	14,63	40,17
2017	0	8	1	13,50	30,56
2018	0	8	1	12,63	22,77
2019	0	8	1	12,63	16,83
2020	0	8	1	12,38	19,19
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	11
2017	6
2018	7
2019	9
2020	7
2021	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

- c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

A szolgáltatások nyújtásakor hátrányos megkülönböztetés, az egyenlőbánásmód követelményének megsértése nem fordult elő.

- d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Nem releváns adat. Itt nincs adat.

- e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások

Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	154
2017	n.a.	n.a.	n.a.	153
2018	n.a.	n.a.	n.a.	152
2019	n.a.	n.a.	n.a.	142
2020	n.a.	n.a.	n.a.	138
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A veszélyeztetett gyermekek számának növekedése.	Iskola elhagyás megakadályozása, lemorzsolás elleni tevékenységek összehangolása. Többfunkciós közösségítér létrehozása
Magas iskolai hiányzások. Gyermekszegénység növekszik.	Jelzőrendszer/ gyermekjólét/ hatékonyabb kiépítése.
Korai gyermekvállalás	Szülői hozzáállás javítása, felvilágosítással, életvezetési tanácsadás, ösztönző programok.
Alacsony tovább tanulók száma	Esélyegyenlőség biztosítása társadalmi szervezetek bevonásával, gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, nyári gyermekétkeztetés.
	Felvilágosítás, prevenció Pályaválasztási tanácsadás, ösztönző és tehetséggondozási programok.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nemek közötti hátrányos megkülönböztetést néhány jogszabály tiltja ugyan, (ezek között is kiemelt szerepet foglal el az Alaptörvény 66. § és 70. § és a Munka Törvénykönyv 5. §) de a nők és férfiak között a társadalmi élet minden területére kiterjedő egyenlőtlenség természetének, okainak feltárását és persze felszámolását nem írja elő jogszabály. A nők és férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről leginkább, a legtisztább lelkiismerettel támogatott igazságtalanság.

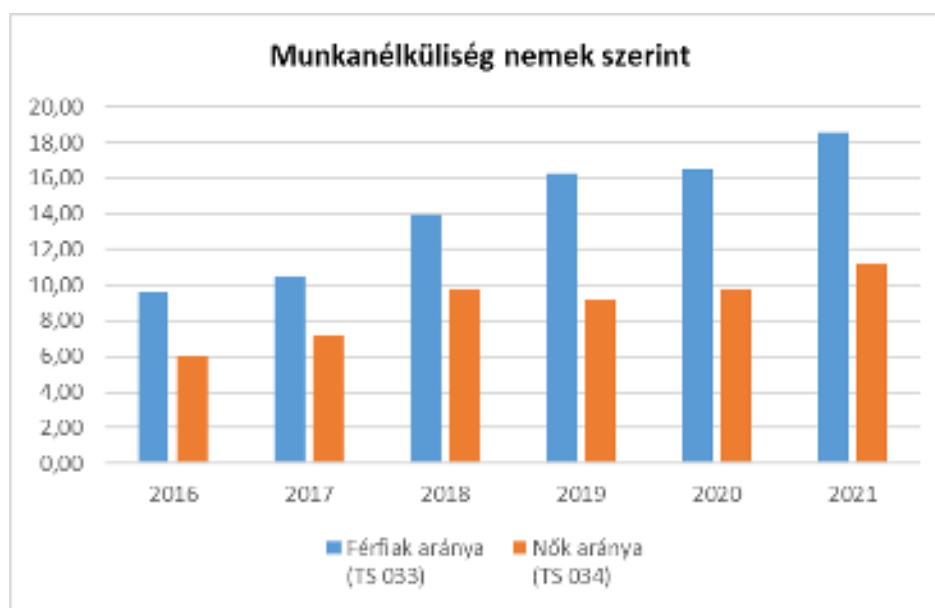
a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatását alapvetően befolyásoló tényező, hogy kisgyermekes anyáról van-e szó. A kisgyermekes szülők munkavállalását nehezíti, a kevés munkalehetőség mivel egyszerre van jelen a munkahelyhiány, a nem szokványos foglalkoztatási formák mellőzése. Kevés a részmunkaidős és a távmunka, a rugalmas munkaidő alkalmazása.

A kisgyermekes anyák a megnövekedett családi feladatok, a láthatatlan munka (háztartásvezetés) mellett akkor tudnak nagyobb eséllyel helytállni a munkahelyükön is, ha azok rugalmas lehetőségeket tudnak ajánlani számukra addig, amíg a gyermek kicsi. Ez több odafigyelést igényel mindkét féltől, a munkaadóktól és a munkavállalóktól is

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	9,55	6,07	7,81%
2017	10,55	7,24	8,90%
2018	13,95	9,82	11,89%
2019	16,28	9,25	12,77%
2020	16,51	9,78	13,15%
2021	18,6	11,26	14,93%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

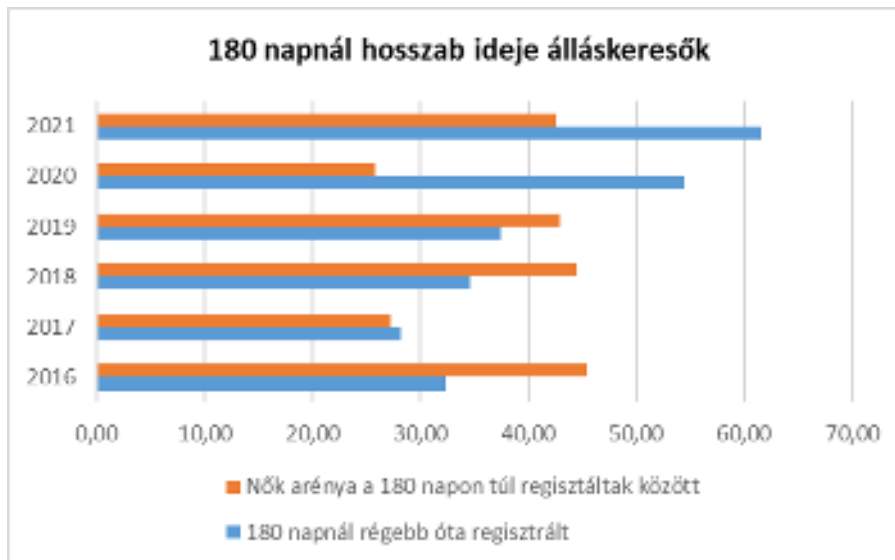

A táblázatból megfigyelhető, hogy a nyilvántartott álláskeresők száma 2016-hoz képest, 2021-re nőtt, mind a férfiak, mind a nők tekintetében, ennek fő oka az alacsony iskolázottság és a rossz infrastruktúra.

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	32,35	45,45
2017	28,21	27,27
2018	34,62	44,44
2019	37,5	42,86
2020	54,39	25,81
2021	61,54	42,5

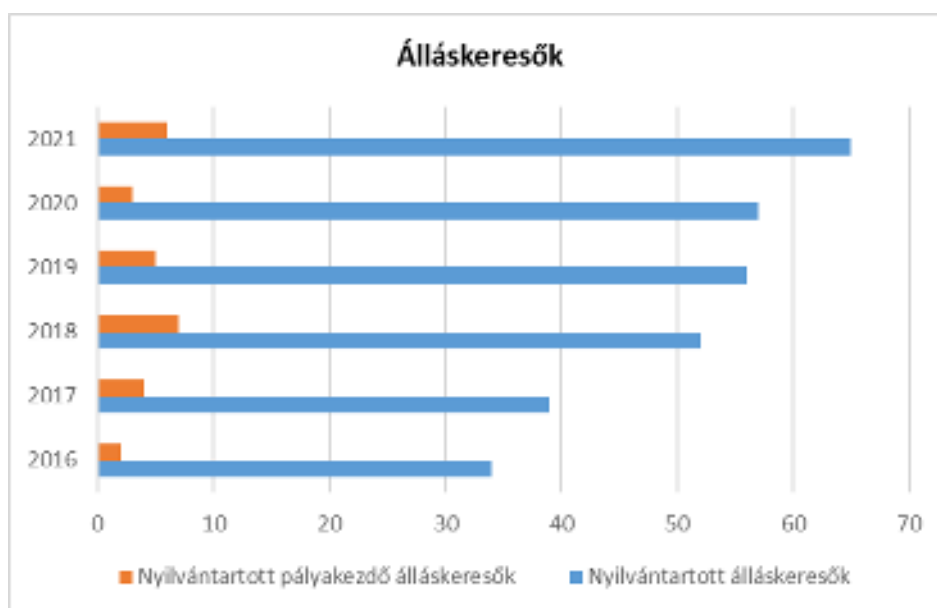
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2021-ben a tartósan álláskeresők száma is növekedést mutat, különösen a férfiaknál. A településen a vállalkozások, cégek egyre kevesebb embert foglalkoztatnak.

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	34	2
2017	39	4
2018	52	7
2019	56	5
2020	57	3
2021	65	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő álláskeresők száma is növekedést mutat a település lakói között, különösen magas az arány a férfiaknál.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincs adat.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség már önmagában is olyan tényező, amely rontja az egyén munkavállalási esélyeit. Ha ehhez még hozzáadódik az is, hogy az alacsony iskolai végzettségű személy a „gyengébb” nemhez tartozik, elhelyezkedési lehetőségei tovább csökkenhetnek.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A közsféra kivételével előfordulhat, de nincs adat róla.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata. A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. A községünkben a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsőde jelenleg nem működik.

- Bölcsőde: Bölcsőde a településen nincs.
- Családi napközi: Családi napközi nem működik a településen.
- Családi gyermekfelügyelet: Családi felügyelet nem működik a településen.
- Házi gyermekfelügyelet: *Nem releváns.*
- Alternatív napközbeni ellátás: *Nem releváns.*

- Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

Óvodánk 50 férőhelyes 2 csoportos. Egy kis és középső csoportból és egy nagy csoportból áll. 3-6 éves gyermekek ellátását biztosítja.

Tárgyi feltételei megfelelnek az elvárásoknak, illetve a gyermekek és szülők igényeinek.

- Általános iskola

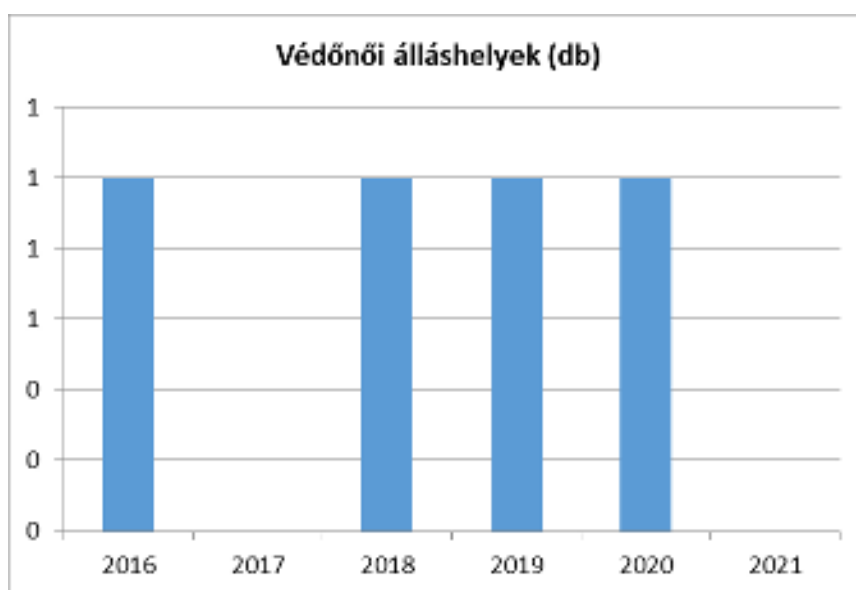
Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg. Az intézmény személyi, tárgyi feltételei a magyarországi kistérségek iskolái tekintetében a jók közé sorolható. A szakosan leadott órák száma 100 %-os. Ez a biztosíték arra, hogy a nyolcadik osztályt elvégzők évek óta tovább tanulnak, gimnáziumban, szakközépiskolában és szakképző intézményekben. Az iskolánk 1-8 osztályos alapfokú oktatási intézmény.

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében Lak község önkormányzata 2004-ben megkezdte a helyi általános iskola felújítását.

A magas roma népességarányú kistelepülésre a térségben lakó gyerekek járnak nevezetesen: Szakácsi, Hegymeg, Tomor, Lak.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	1	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	1	n.a.	-
2019	1	n.a.	-
2020	1	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból nem szerepel

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból nem szerepel

Nem releváns adat.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó 62 intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszak számtalan módon megvalósulhat, leggyakrabban fizikai-, szexuális, érzelmi-, lelki-erőszakként, a bántalmazott személy pénzügyi-, baráti-, családi-kapcsolatának korlátozásaként jelentkezhet.

A különböző erőszak-formákat, uralmi-formákat az erőszakos magatartások módszere (fizikai-, lelki-, szexuális erőszak), gyakorisága (rendszeres, eseti) és nagysága (tettleges becsületsértés, könnyű testi sértés vagy akár emberölés) alapján lehet elhatárolni.

Jellemző bűncselekmények: legnagyobb számban testi sértés, személyi szabadság megsértése, magánlaksértés, közterületen garázdaság, illetve a verbális erőszak körében a zaklatás.

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen.

Nincs adat erre a területre.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Az Önkormányzata család és gyermekjóléti szolgálattal együttműködve, közreműködést biztosít a krízishelyzetekben.

Anyaoththonok a település 70 km-es körzetében, amelyekben az ország egész területéről várnak rászorulókat:

- Lorántffy Zsuzsanna Református Kismamaház 3532 Miskolc Maros út 7. www.kismamahaz.t-online.hu
- Magyar Ökumenikus Segélyszervezet Miskolci Családok Átmeneti Otthona 3524 Miskolc Leszich A. u. 4. E-mail: mcsao@segelyszerve

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Lak Községben a nők aktívan tevékenykednek a helyi közéletben. Községünk jegyzője, aljegyzője, valamint az önkormányzati dolgozók nők. Képviselő testületben nincs nő képviselő.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nincsenek erre irányuló szervezetek és egyéb kezdeményezések.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony az iskolázottság a nők körében.	Nők részére felnőttoktatás szervezése pályázatok útján.
A gyermeküket egyedül nevelők, vagy több gyermeces családok esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Magyarországon általában a nyugdíjazás időpontjától számítódik idősnek az ember. A nyugdíjasok esetében számszerűen nem meghatározott, azonban arányában igen magas az egyszemélyes háztartások száma. Ezen háztartások nagy részét alacsony nyugdíjjal rendelkező özvegy nők alkotják.

Az, hogy az idősek hogyan élik meg az évek múlását, az egyedüllétet, nagymértékben függ a társadalom nyújtotta életkörülményektől, az idősekkel szemben tanúsított társadalmi magatartástól. Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házások, és növekszik az özvegyek aránya.

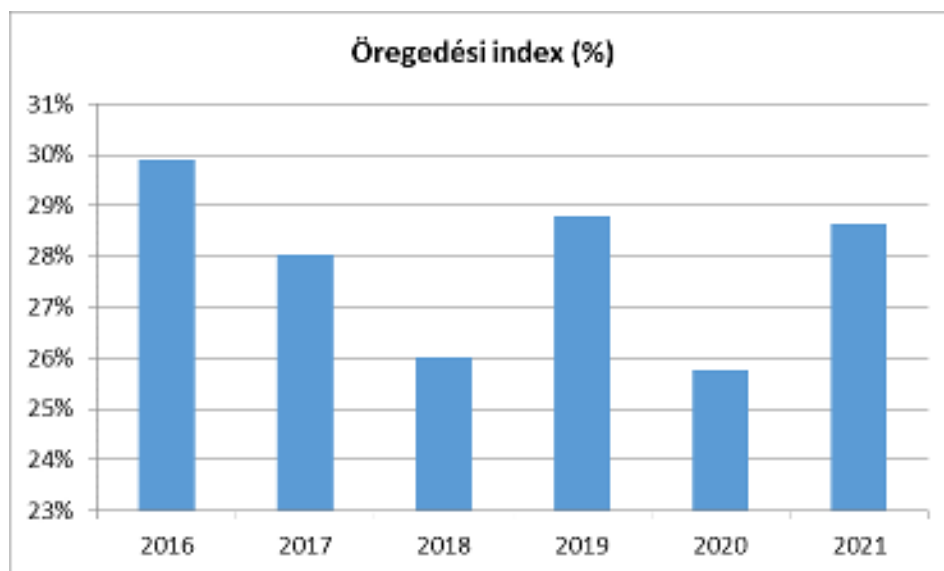
Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri

megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása.

Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	55	184	29,89%
2017	53	189	28,04%
2018	51	196	26,02%
2019	55	191	28,80%
2020	51	198	25,76%
2021	53	185	28,65%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

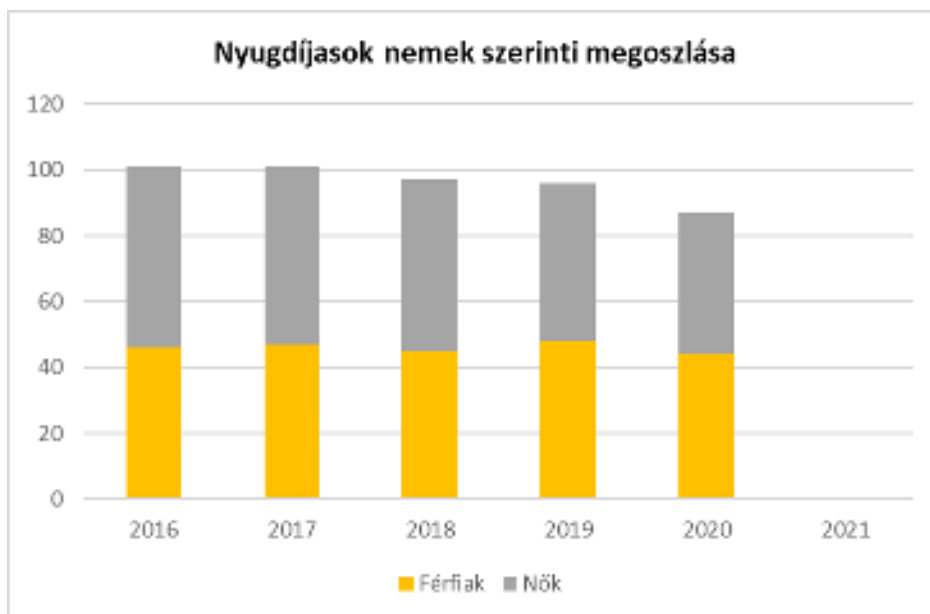
A táblázat mutatja, hogy viszonylag stagnáló tendenciát mutat az elmúlt években az öregedési index.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	46	55	101
2017	47	54	101
2018	45	52	97
2019	48	48	96
2020	44	43	87
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nyugdíjasok száma 2020-ra némi csökkenést mutat, a nemek szerinti megoszlása megközelítőleg egyforma.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	1	0	24	21	0	14	n.a.
2017	1	0	21	20	0	10	3
2018	1	0	24	19	0	10	2
2019	1	0	26	16	0	9	2
2020	1	0	26	15	0	6	2
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága;

Az időkorúak foglalkoztatására a településen nem megoldott.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Fő összesen	34	39	52	56	57	65
41-45 év (TS 042)	Fő	2	2	4	7	5	1
	%	5,88%	5,13%	7,69%	12,50%	8,77%	1,54%
46-50 év (TS 043)	Fő	9	6	4	13	6	3
	%	26,47%	15,38%	7,69%	23,21%	10,53%	4,62%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	1	3	4	5	3
	%	2,94%	2,56%	5,77%	7,14%	8,77%	4,62%
56-60 év (TS 045)	Fő	2	1	2	4	5	4
	%	5,88%	2,56%	3,85%	7,14%	8,77%	6,15%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	0	2	0	2	6	9
	%	0,00%	5,13%	0,00%	3,57%	10,53%	13,85%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor, élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen;

A hatályos jogszabályok miatt a közszférában nem megoldott az időskorúak foglalkoztatása.

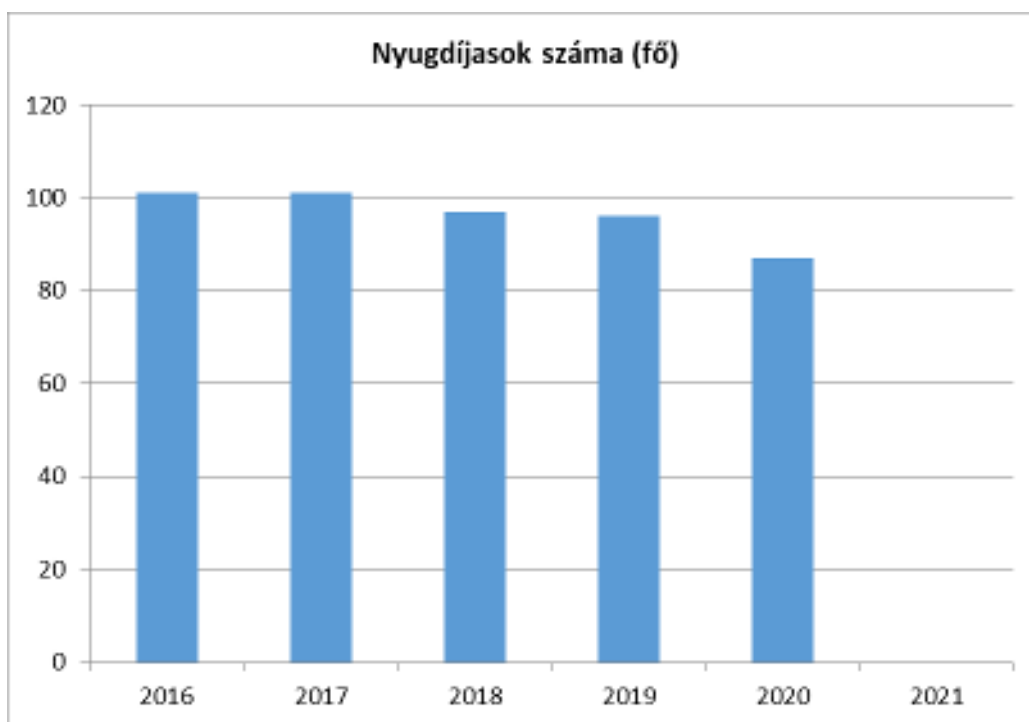
c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

A munkaadók a munkavállalókat az életkor előre haladtával egyre kevésbé szívesen alkalmazzák. A nyugdíjasok jövedelmi helyzetükre tekintettel szívesen létesítenének munkahelyet, végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre az esély csekély, kivéve, ha speciális tudással, gyakorlattal rendelkeznek, amelyet a munkaadó nem tud más személy foglalkoztatásával megoldani. Községünkben az időskorúak foglalkoztatása nem jellemző. Az időskorban élő emberek konyhakerttel foglalkoznak, vagy pedig aki egészségileg jó állapotban van idénymunkát vállal.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	46	55	101
2017	47	54	101
2018	45	52	97
2019	48	48	96
2020	44	43	87
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

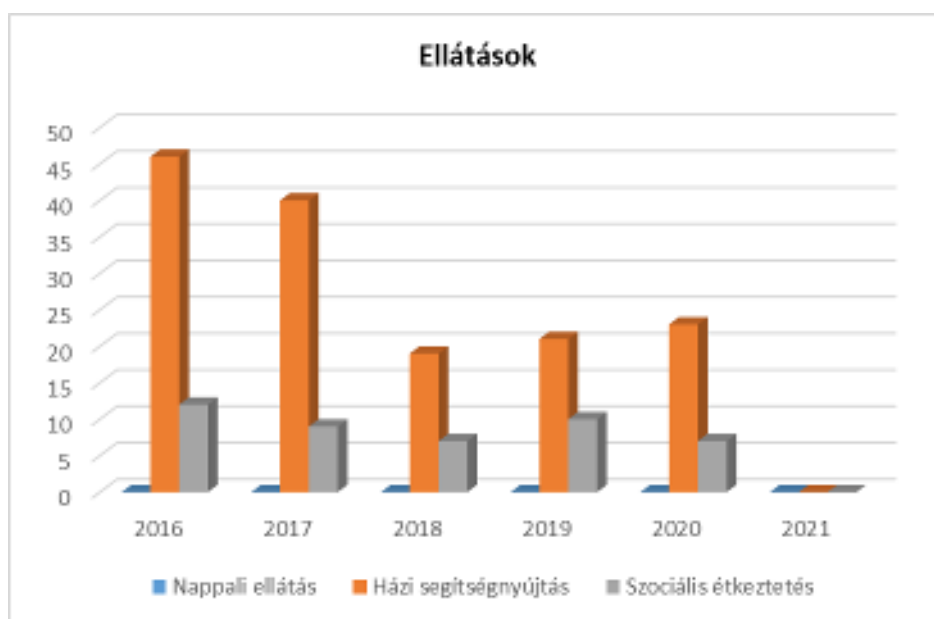
a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése;

A községben az idősök házi ápolásával a Nyitott Ajtó Baptista Szeretetszolgálat foglalkozik, melynek keretében otthonukban látogatják meg az időseket és segítik napi feladataik ellátását, ápolást végeznek.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	55	0	46	12
2017	53	0	40	9
2018	51	0	19	7
2019	55	0	21	10
2020	51	0	23	7
2021	53	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

Ellátások terén a táblázat csökkenő tendenciát mutat, ez annak az eredménye, hogy csökkent a nyugdíjasok száma.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés;

Igény esetén kulturális esemény megrendezése

b) idősek informatikai jártassága;

Nincs igény az idősek részéről informatikai ismeretekre.

c) a generációk közötti programok.

A településen megvalósuló programokon minden generáció részt vesz.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Településünkön az idősek sajátos igényeit kielégítő programok szervezésének száma csekély.

Önkormányzati rendezvényeken való részvétel minden esetben biztosított.

Az Önkormányzat település kötelező könyvtári feladatainak ellátását a II. Rákóczi Ferenc Megyei és Városi Könyvtárral megkötött megállapodás útján, könyvtári, információs és közösségi hely elnevezésű könyvtári szolgáltató hely fenntartásával biztosítja.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Egyedülálló idősek elmagányosodása	Többfunkciós közösségi tér kialakítása (szabadtéri színpad, pihenőpark), civil kezdeményezések növelése
Biztonságérzetük alacsony, áldozattá válás kockázata magas	Az idősek személyek környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése. Bűnmegelőzési tanácsadások, előadások szervezése. Biztonság technikai berendezések beszerzése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékossg annak a maradandó állapotnak vagy sajátosságnak a megnevezése, amikor egy személy érzékszervi, mozgásszervi, értelmi vagy kommunikációs képességei számottevően elmaradnak az emberek átlagától és ez a társadalmi életben való részvételét jelentősen akadályozza vagy lehetetlenné teszi. A fogyatékossgal élő emberek számára fontos, hogy megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén; a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is. A fogyatékos személyek demográfiai összetételére jellemző, hogy közöttük jelentősebb számban vannak időskorúak, mivel a fogyatékos személyek nagy része nem születésétől fogva sérült, hanem életkora előrehaladtával betegség vagy baleset következtében vált azzá.

A 2011. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékossgátípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %.

A fogyatékos népességben továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékoságban szenvedők aránya. A fogyatékosági támogatásban részesülőkről az Önkormányzatnak nincs nyilvántartása.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	9	9	18
2017	11	11	22
2018	8	11	19
2019	9	11	20
2020	8	10	18
2021	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek száma a településen a lakónépességhez képest kevés. 2020-ban csökkent a számuk az előzővekhez képest, amely valószínűleg az elhalálozások következménye.

A 7.1.2 számú táblázat nem releváns. A nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élő személyek számával kapcsolatban nincs rendelkezésre álló adat.

- a) fogyatékosággal élő személyek foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága, védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás;

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő eséllyel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük.

Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni.

A munkáltató előítélete mellett a közlekedés eszközök használata is nehezíti helyzetüket.

b) munkavállalást segítő lehetőségek;

Nem releváns.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;

Nincs

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok.

Nincs ilyen intézmény és program a faluban.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékosági támogatás:

Az ellátásra az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, aki az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású, illetve hontalanként elismert.

Nem jogosult fogyatékosági támogatásra az a súlyosan fogyatékos személy, aki

- a) vakok személyi járadékában, vagy
- b) magasabb összegű családi pótlékban részesül, vagy
- c) aki után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak.

A támogatás havi összege 2018. január 1-jétől

- 21.785,-Ft, ha a súlyosan fogyatékos személy hallási fogyatékos - függetlenül az önkiszolgálási képesség meglététől, vagy hiánytól -, illetve akkor is ilyen összegű a fogyatékosági támogatás havonta, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékosága van és önkiszolgálási képessége nem hiányzik;

- 26.813,-Ft, ha a súlyosan fogyatékos személynek nem hallási, hanem más fogyatékosága van és önkiszolgálási képessége hiányzik, vagy halmozottan fogyatékos.

Súlyos fogyatékoság utáni adókedvezmény:

Súlyosan fogyatékos személynek az Szja tv. 40.§ (2) bekezdés alapján azt kell tekinteni, aki az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékosnak minősülő betegségekről szóló 335/2009. (XII.29.) számú Kormányrendeletben említett betegségben szenved, továbbá, aki rokkantsági járadékban vagy fogyatékosági támogatásban részesül. A súlyos fogyatékoság havi adókedvezménye 2018-ban: 138.000 Ft * 5 % = 69.000 Ft

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

Edelényben Koch Róbert Kórház és Rendelőintézet

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

A középületek akadálymentesítettségéről megállapítható, hogy a legtöbb csak részlegesen akadálymentes. Az épületbe való bejutás megoldott, de az épületen belüli közlekedés, vagy a szociális blokk nincs megfelelően kiépítve, vagy nem teljesen az előírásoknak megfelelően.

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik.

c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;

A településen nem biztosítottak.

d) munkahelyek akadálymentesítettsége;

Az újabb építésű intézmények a vonatkozó jogszabályi előírások szerinti akadálymentesítéssel épültek, a régebbi munkahelyeken nem jellemző vagy pályázati forrásból részben megoldott az akadálymentesítés.

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;

Az Észak-magyarországi Közlekedési Központ Zrt. forgalomirányítás és utas tájékoztatási rendszert épített ki a helyközi járatokon.

A korszerűsítés kiterjedt a GPS alapú fedélzeti pénztárgépekre az utastájékoztató kijelzőire, a hangos információközlő berendezésekre valamint az utasszámlálóra és az üzemanyagszint mérő berendezésekre.

- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);

Az étkezés, házi segítségnyújtást a vehetik igénybe a fogyatékos személyek. Továbbá a mozgássérültek egyesülete is segíti a helyieket.

- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Nincs adat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Külön programok részükre nem szerveződnek, azonban a település programjain, ünnepeken, hagyományörző rendezvényeken lehetőségeikhez mértén részt vesznek.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünkön gyakori a veleszületett fogyatékossgal. Helyben nem tudjuk megoldani a fejlesztésüket, oktatásukat, így a védőnői és egészségügyi szakemberek bevonásával segítjük, hogy a fejlesztő foglalkozásokhoz hozzájussanak. Speciális oktatási intézménybe járnak.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékossgal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A fogyatékossgal élők helyzetére, problémáira, életkörülményeikre vonatkozó adathiány, középületek akadálymentesítése részleges	fogyatékossgal élő személyek problémáinak feltárása, megoldási lehetőségek kidolgozása A településen található középületek akadálymentesítésének folytatása

<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások</i>	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Szennyvízhálózat kiépítése a kimaradt utcákban	szennyvízhálózat bővítése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3-7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi, karitatív szervezeti szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (közfeladatot ellátó szervezetek, közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma);

Roma nemzetiségi Önkormányzat

Baptista gyülekezet

Református Egyházközösség

- b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi, civil szektor és gazdasági szereplők közötti partnerség bemutatása;

Az önkormányzat, a nemzetiségi önkormányzat az egyházak és a civil szervezetek között az együttműködés folyamatos.

- c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség, társadalmi felzárkózást segítő közös programok bemutatása;

Lak Község Önkormányzata tagja az Edelényi Kistérségi Többcélú Társulásnak. Az önkormányzatok között partnerségi kapcsolatok állnak fenn.

- d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Településünkön egy nemzetiségi önkormányzat működik, a Roma Nemzetiségi Önkormányzat, ami az esélyegyenlőséget a hagyomány és kultúra ápolásával valósítja meg. Különböző segélyakciók szervezésében, tanfolyamok népszerűsítésében.

- e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége;

Együtt működési megállapodás a PRO FILLII Alapítvánnyal

- a. a Magyarországon és a határon túli magyar lakta településeken élők vagy azok egy csoportja – kiemelten a gyermekek – egészségügyi helyzetének, életmódjának, esélyegyenlőségének javításához,
- b. segítik a szociálisan és egészségileg hátrányos és halmozottan helyzetűek életminőségének javítását,
- c. emelik hazánk szellemi-, művészeti-, kulturális- és sportéletének színvonalát.

- f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincs ilyen a községben.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában,

összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

- a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

Az Esélyegyenlőségi Program készítése során mind a helyzetelemzésnél, mind a problémákra kidolgozott intézkedési tervek elkészítésénél telefonos, és személyes egyeztetések zajlottak le a bevont partnerekkel. A kidolgozott esélyegyenlőségi program képviselő-testület általi megtárgyalását és elfogadását megelőzően, megküldésre kerülnek valamennyi intézkedési tervben érintett intézmény, partner számára véleményalkotás céljából.

- b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

Az esélyegyenlőségi program a képviselő-testület általi elfogadását követően kihirdetésre kerül a község honlapján, hogy bárki számára megismerhető legyen, és észrevételt tehessen a község lakossága.

- c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenti.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>Lakásfenntartási nehézséggel küzdők számának emelkedése.</p> <p>Szakképzetlen munkanélküliek magas száma.</p> <p>Mélyszegénységben élők egészségügyi állapotának romlása.</p>	<p>Lakhatási támogatás, lakásvásárlás elősegítése.</p> <p>A tendencia visszaszorítása.</p> <p>Munkahelyteremtés, képzések, továbbképzés szervezése</p> <p>.Egészségügyi vizsgálatok, prevenció- és szűrőprogramok szervezése, ingyenesen elérhető szolgáltatások bővítése önkormányzati vagy pályázati forrásból.</p>
Gyermekek	<p>A veszélyeztetett gyermekek számának növekedése .</p> <p>Magas Iskolai hiányzások.</p> <p>Gyermekszegénység növekszik.</p> <p>Korai gyermekvállalás</p> <p>Alacsony tovább tanulók száma</p>	<p>Iskola elhagyás megakadályozása,lemorzsolás elleni tevékenységek összehangolása.</p> <p>Jelzőrendszer/ gyermekjólét/hatékonyabb kiépítése.</p> <p>Szülői hozzáállás javítása, felvilágosítással,életvezetési tanácsadás,öztönző programok.</p> <p>Esélyegyenlőség biztosítása társadalmi szervezetek bevonásával, gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, nyári gyermekétkeztetés.</p> <p>Felvilágosítás , prevenció</p> <p>Pályaválasztási tanácsadás, ösztönzőés tehetséggondozási programok.</p>
Idősek	<p>Egyedülálló idősök elmagányosodása, Biztonságérzetük alacsony, áldozattá válás kockázata magas</p>	<p>. Többfunkciós közösségi tér kialakítása .</p> <p>Bűnmegelőzési tanácsadások, előadások szervezése</p> <p>Biztonság technikai berendezések beszerzése</p>

Nők	Alacsony iskolai végzettség, szakképzetlenség. Munkahely hiány	Felnőttoktatás helyben, szakképzések, tanfolyamok indítása. Cégek keresése munkahelyteremtéshez
Fogyatékkal élők	A fogyatékossgal élők helyzetére, problémáira, életkörülményeikre vonatkozó adathiány, középületek akadálymentesítése részleges	fogyatékkal élő személyek problémáinak feltárása, megoldási lehetőségek kidolgozása A településen található középületek akadálymentesítésének folytatása
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>	Szennyvízhálózat kiépítése a kimaradt utcákban	Szennyvízhálózat bővítése a kimaradt utcákban

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romáknak van kitörési lehetőségük.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számára is elérhetőek legyenek az alapszolgáltatások.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek képzését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek támogatására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az egyenjogúság biztosítását, védelmét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők támogatására

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés és következtetésekben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedés eléri kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódás a országos szakpolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés és eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
0. Településszintű probléma												
1	Szennyvízhálózat bővítése	Szennyvízhálózat kiépítése a kimaradt utcákban	szennyvízhálózat bővítése	Gazdasági program	nincs ilyen	szennyvízhálózat bővítése	polgármester	2027.11.28	Igénybevevők száma	Pályázati forrás figyelés	Fenntartható, erőforrások esetén karbantartás stb.	nincs ilyen
...												
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												

1	Mélyszegényekben élő és romák helyzete a településen	Lakásfenntartási nehézséggel küzdők számának emelkedése. Szakképzetlen munkanélküliek magas száma. Mélyszegényekben élők egészségügyi állapotának romlása.	Mélyszegényekben élők életvitelének, lakáshoz jutásának javítása.romák bevonása a közfoglalkoztatásba	Önkormányzati START munkaprogramok,/Értéktartó programok	nincs ilyen	Felzárkóztató programok, munkahelyteremtés, közfoglalkoztatásba történő bevonás Egészséges életmóddal kapcsolatos programok, előadások, szűrővizsgálatok szervezése	Polgármester	2027.11.28.	munkanélküliség csökkenése KSH Munkaügyi Hivatal	Pályázati, önkormányzati források	Folyamatos figyelemmel kíséréssel fenntartható EFOP.1.6.2-2017-00077 pályázat EFOP-2.4.1-2016-2017-00066 pályázat	Nincs ilyen
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	Veszélyeztetett gyermekek felkarolása	Veszélyeztetett gyermekek számának növekedése . Magas Iskolai hiányzások. Gyermekszegénység növekszik. Korai gyermekvállalás Alacsony tovább tanulóinak száma	Iskolai hiányzások visszaszorítása hiányzások okainak feltárása Minél több gyermek továbbtanulás esélyeinek növelése	adatgyűjtés intézményi beszámoló	nincs ilyen	Iskola elhagyás megakadályozása,lemorzsolás elleni tevékenységek összehangolása. Jelzőrendszer gyermekjólét hatékonyabb kiépítése. Szülői hozzáállás javítása, felvilágosításal,életvezetési tanácsadás,öztönző	polgármester	2027.11.28	bukások,mulasztások számának csökkentése Szakképzetlenség növekedése	humán erőforrás	Szociális szolgáltatókkal fenntartható	nincs ilyen

						programok. Esélyegyenlőség biztosítása társadalmi szervezetek bevonásával, gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása, nyári gyermekétkeztetés. Felvilágosítás, prevenció Pályaválasztási tanácsadás, ösztönző és tehetség gondozási programok.						
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Nők képzése munkába állásának támogatása	Alacsony iskolai végzettség, szakképzetlenség. Munkahelyhiánya	A nők foglalkoztatottságának növelése. Képzésszervezése	adatgyűjtés	nincs ilyen	Felnőttoktatás helyben, szakképzések, tanfolyamok indítása. Cégek keresése munkahelyteremtés-hez	polgármester	2027.11.28.	A érdeklődnek a tanácsadás, képzés iránt. (Visszaérkező igénylők) A tanácsadás	Pályázati, önkormányzati források vállalkozók	Folyamatos tanácsadás, segítségnyújtás	nincs ilyen

									on, képzésben résztevők létszáma. (tanácsadó k, képzést szervezők adatai) A munkahell yel rendelkező nők számának emelkedés e.			
IV. Az idők esélyegyenlősége												
1	Idők biztonság ának növelése, javítása	Egyedülálló idők elmagányosodá sa, Biztonságérzet ük alacsony, áldozattá válás kockázata magas	Az idők személyes környezete otthonuk védelmét szolgáló intézkedések bővítése.	Gazdasági program , Önkormányza t kötségvetése	nincs ilyen	. Többfunkció s közösségi tér kialakítása . Bűnmegelőzé si tanácsadá sok, előadások szervezése Biztonság technikai berendezé sek beszerzése	polgármester	2027.11. 28.	Részvevők száma	Pályázati, önkormán yati forrás	Meghatároz ott időközönké nt újabb előadások tartása. Tapasztalat és információá tadás.	nincs ilyen
2												
3												
...												

V. A fogyatékossgal élő személyek esélyegyenlősége												
1	Fogyatékossgal élő személyek feltérképezése, akadálymentesítés folytatása	A fogyatékossgal élőkhelyzetére, problémáira, életkörülményeikre vonatkozó adathiány, középületek akadálymentesítése részleges	Akadálymentes környezet megvalósítása, adatgyűjtés	Gazdasági program	nincs ilyen	fogyatékossgal élő személyek problémáinak feltárása, megoldási lehetőségek kidolgozása A településen található középületek akadálymentesítésének folytatása adatgyűjtés	polgármester	2027.11.28.	A célterületek beazonosítása megtörténik ügyintézés, az Adatok mennyisége.	pályázati	Az akadálymentes környezet megóvása az állagromlástól rongálástól. Esetlegesen felmerülő javítások elvégzése, az adatok folyamatos frissítésével.	nincs ilyen

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

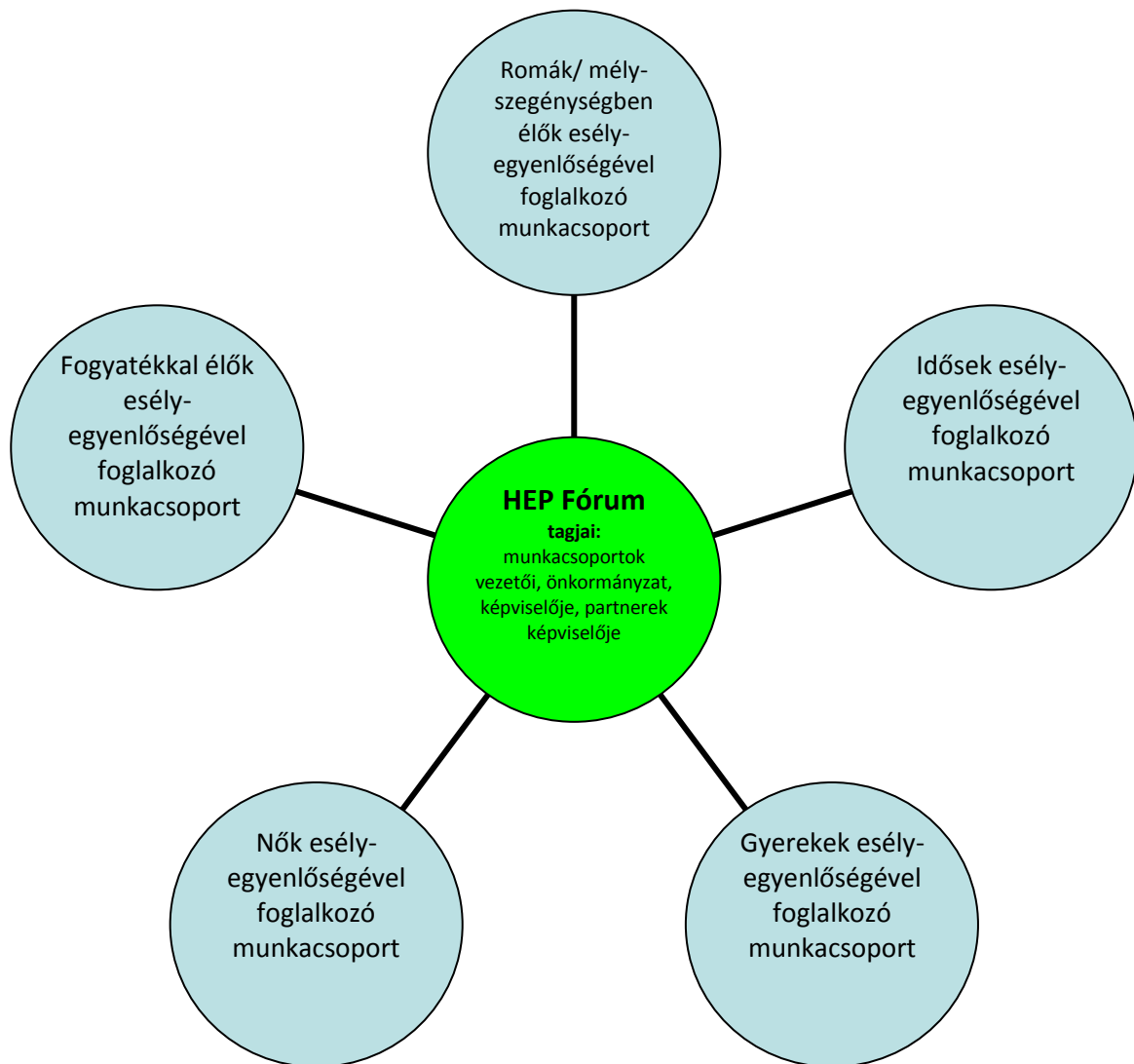
A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet. HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,

- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) opcionális, törölhető, 2000 fő alatti település. az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, **a HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Lak község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Lak község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 100/2022.(XI.29.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Lak, 2022.11.29.

Garai Bértalan
polgármester

KIVONAT

Lak község Önkormányzatának Képviselő-testülete által Lak község Önkormányzati Hivatal hivatalos helyiségében 2022. november hó 29-én megtartott ülésén elhangzottokról felvett jegyzőkönyvből:

A képviselő-testület az előterjesztésben foglaltakkal egyetért és 3 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatot hozza:

Lak Községi Önkormányzat
Képviselő-testületének
100/2022.(XI.29.) határozata

Lak község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának elfogadása

Lak Községi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta az előterjesztést és az alábbi döntést hozta.

Lak Községi Önkormányzat Képviselő-testülete Lak község Helyi Esélyegyenlőségi Programját megtárgyalta és elfogadja.

Felelős: polgármester

Határidő: azonnal

K. m. f.

Garai Bertalan sk.
polgármester

dr. Fodor Szilvia
jegyző távollétében és megbízásából:

Molnár-Vékony Judit sk.
aljegyző

A kiadvány hitelül:

Lak, 2022.12.19.

kiadó
Molnár-Vékony Judit
aljegyző

KIVONAT

Lak Községi Önkormányzat Képviselő-testülete által Lak Községi Önkormányzati Hivatal hivatalos helyiségében **2024. december 3-án** megtartott ülésén elhangzottokról felvett jegyzőkönyvből:

Szavazáskor jelen van: 5 fő képviselő

A Képviselő-testület a javaslattal egyetért és 5 igen szavazattal, ellenszavazat és tartózkodás nélkül az alábbi határozatokat hozza:

Lak Községi Önkormányzat
Képviselő-testületének
75/2024.(XII.3.) határozata

Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatáról

Lak Községi Önkormányzat Képviselő-testülete megtárgyalta az írásbeli előterjesztést és az alábbi döntést hozta.

Lak Községi Önkormányzat Képviselő-testülete Lak 2022-2027. évre vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját változatlan formában, módosítás nélkül hatályban tartja.

A Képviselő-testület felhatalmazza a polgármestert a további szükséges intézkedések megtételére.

Felelős: polgármester, jegyző

Határidő: 2024.12.16.

-K. m. f.-

Garai Bertalan sk.
polgármester

dr. Fodor Szilvia
jegyző nevében

Molnár-Vékony Judit s.k.
aljegyző

A kiadvány hiteléről:

Lak, 2024.12.04.

kiadó
Molnár-Vékony Judit
aljegyző

